

ГАРЧИГ

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл	3
1.2 Уурхайн ашиглалтын төлөвлөгөө, хүчин чадал	4
1.2.1 Уурхайн ашиглалтын элементүүд	4
1.2.2 Уурхайн ажиллах горим	5
1.2.3 Хүчин чадал	5
1.3 Дэд бүтэц	6
1.3.1 Уурхайн барилга байгууламж	6
1.3.2 Цахилгаан хангамж	7
1.3.3 Усан хангамж	7
2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ТҮҮНИЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	9
3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ	13
4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	15
4.1 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	16
4.2 Нөхөн сэргээлтийн ажлын төлөвлөгөөний биелэлт	26
4.3 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөөний биелэлт	26
4.4 Түүх, соёлыг өвийг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт	26
4.5 Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	26
4.6 Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	28
4.7 Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	33
4.8 Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт	36
4.9 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	41
4.10 БОМТ-г хэрэгжилтийн нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	43

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн эргэлтийн цэгийн солбилбол	3
Хүснэгт 2. Ил уурхайн зохиомжлолд тусгасан үзүүлэлтийн хэмжээс	4
Хүснэгт 3. Уурхайн ажиллах горим	5
Хүснэгт 4. Уулын ажлын календарчилсан төлөвлөгөө	5
Хүснэгт 5. Барилга, байгууламжийн жагсаалт	6
Хүснэгт 6. Усан хангамжийн мэдээлэл	8
Хүснэгт 7. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	16
Хүснэгт 8. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө төлөвлөгөөний биелэлт	27
Хүснэгт 9. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	28
Хүснэгт 10. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	33
Хүснэгт 11. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт	37
Хүснэгт 12. Удирдлага зохион байгуулалт зардлын төлөвлөгөөний биелэлт	41
Хүснэгт 13. Бомт, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	43

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

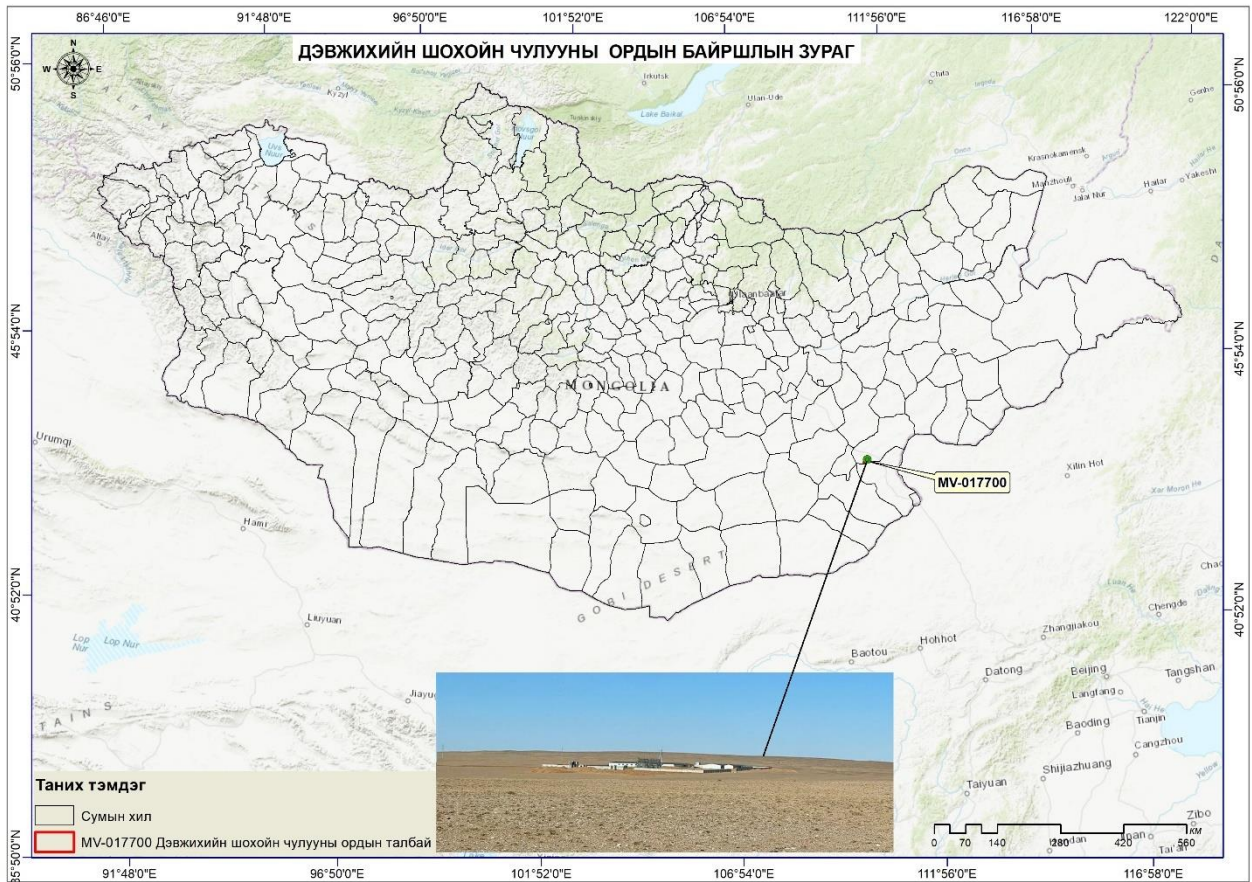
1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр:	Дэвжихийн шохойн чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төсөл
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	“Тээлийн шонхор” ХХК Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011018126 Регистрийн дугаар: 2848376 Хаяг: Улаанбаатар, Сүхбаатар, 8-р хороо, 14 давхарт Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-017700
Төслийн байршил:	Дэвжихийн шохойн чулууны орд нь Монгол улсын засаг захиргааны нэгжийн хувьд Дорноговь аймгийн Өргөн сумын нутаг дэвсгэрт, аймгийн төв Сайншанд хотоос зүүн урагш 50 км, нийслэл Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 500 км, Өргөн сумын төвөөс баруун урагш 28 км зайд тус тус оршдог байна.

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн эргэлтийн цэгийн солбилбол

№	Уртгаг	Өргөрөг
1	110° 33' 1.93"	44° 37' 1.55"
2	110° 33' 1.91"	44° 36' 36.56"
3	110° 32' 1.91"	44° 36' 36.56"
4	110° 32' 1.91"	44° 36' 53"
5	110° 31' 0"	44° 36' 53"
6	110° 31' 0"	44° 36' 31.56"
7	110° 30' 1.92"	44° 36' 31.56"
8	110° 30' 1.92"	44° 36' 1.55"
9	110° 29' 15.86"	44° 36' 1.57"
10	110° 29' 15.86"	44° 36' 58.57"
11	110° 29' 40.85"	44° 36' 58.57"
12	110° 29' 40.85"	44° 37' 1.57"

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 1. Төсөл хэрэгжих талбайн байршил

1.2 Уурхайн ашиглалтын төлөвлөгөө, хүчин чадал

Ордын уул-техникийн нөхцөл, хүдрийн биетийн геологийн тогтцыг харгалзан ил аргаар, экскаватор-автосамосвалын хослол бүхий автотээвэртэй, гадаад овоолготой ашиглалтын системээр ашиглана.

1.2.1 Уурхайн ашиглалтын элементүүд

Ашиглалтын явцад уулын ажил явагдахаар төлөвлөгдсөн талбайн өнгөн хөрсийг Монгол улсад дагаж мөрддөг шаардлага стандартын дагуу 0.3 м зузаантайгаар урьдчилан хуулна. Хуулж бэлтгэсэн шимт хөрс нь ордыг ашиглаж дууссаны дараах нөхөн сэргээлтийн ажилд ашиглагдах юм. Шимт хөрсний овоолгын өндөр нь 3 м байх бөгөөд хажуугийн тогтворжилтын өнцөг нь 25-33 градус байна. Шимт хөрсийг хуурай сэрүүний улиралд хуулах нь тохиромжтой бөгөөд овоолгыг аль болох нөмөр газар хийх ба тийм боломжгүй тохиолдолд шимт хөрсний овоолгыг сууж дагтарштал нь тусгай зориулалтын торон хучилт хийж салхи шуурганд хийсэхээс сэргийлэх болон ургамалжуулж болно. Шимт хөрсийг уурхайн үндсэн хөрс хуулалтын ажлаас өмнө хуулж овоолсон байна.

Хүснэгт 2. Ил уурхайн зохиомжлолд тусгасан үзүүлэлтийн хэмжээ

Д/д	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Хэмжээс
1	Хаалтын доголын өндөр	м	10
2	Олборлолтын өндөр	м	5
3	Ажлын доголын хажуугийн налуу	град	65°

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

4	Ажлын бус доголын хажуугийн налуу	град	60°
5	Ажлын талбайн хамгийн бага өргөн	м	25
6	Налуу траншейн дагуу налуу	‰	80
7	Ажлын бус доголын аюулгүйн берм-(тавцан) –ийн өргөн	м	5

1.2.2 Уурхайн ажиллах горим

Уулын ажил жилд 9 сар үргэлжлэх ба үйлдвэрлэлийн үндсэн процессууд нь тасралтгүйгээр өдөрт 1 ээлжээр 10 цагаар үргэлжилнэ.

Үйлдвэрлэлийн бусад ажил болох цахилгаан хангамж, усан хангамж, гэрэлтүүлэг, баяжуулах тоног төхөөрөмж угсарч монтажлах ажлуудыг үйлдвэрлэлийн дотоод ажлын зохион байгуулалтаар хийнэ.

Уурхайн ажиллах горимыг захиалагч байгууллагын техникийн даалгавар, уурхайн жилийн хүчин чадалтай нь уялдуулан дараах байдлаар ажиллахаар байна.

Хүснэгт 3. Уурхайн ажиллах горим

Үзүүлэлт	Х.нэгж	Хоног
Жилд ажиллах сар	сар	9
Календарь хоног	хоног	270
Баяр ёслолын хоног	хоног	10
Цаг агаарын саатал	хоног	13
Жилд ажиллах хугацаа	хоног	247
Ээлжийн тоо	ээлж	1
Ээлжинд ажиллах цаг	цаг	10

1.2.3 Хүчин чадал

“Тээлийн шонхор” ХХК нь “Дэвжих”-ийн ордоос олборлох шохойн чулууг уурхайн дэргэд баригдах шохойн чулуу боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх бөгөөд үйлдвэрийн хүчин чадал, олборлох тоног төхөөрөмжийн хүчин чадлаас хамааруулан жилд 200.0 мян.тн шохойн чулуу олборлохоор ажлын даалгавар өгөгдсөн бөгөөд тус хүчин чадлаар ордын нөөцийг бүрэн ашиглахад хэт олон жил буюу 124.5 жил ашиглахаар байна. Иймд ТЭЗҮ-ийг 5 жил бүр тодотгох хугацаа, цементийн зах зээлийн үнийн өөрчлөлт /шохойны үнэ/, захиалагч компанийн ажлын даалгавар зэргийг харгалзан жилд 200.0 мян.тн шохойн чулуу олборлохоор эхний 10 жилээр ТЭЗҮ-д тусгагдсан.

Хүснэгт 4. Уулын ажлын календарчилсан төлөвлөгөө

Ашиглалтын жилүүд	Хүдрийн нөөц		Агуулга %	СаО мян.тн	Хөрс мян.м ³	Кхх мЗ/тн
	мян.м ³	мян.тн				
1-р жил	74.3	200.0	52.2	104.4	24.2	0.12
2-р жил	74.3	200.0	52.9	105.8	32.0	0.16
3-р жил	74.3	200.0	53.1	106.2	38.4	0.19
4-р жил	74.3	200.0	51.9	103.7	45.6	0.23
5-р жил	74.3	200.0	52.3	104.6	46.0	0.23
6-10-р жил	371.7	1,000.0	51.2	512.5	181.1	0.18
Нийт	743.5	2,000.0	51.9	1,037.2	367.3	0.18

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

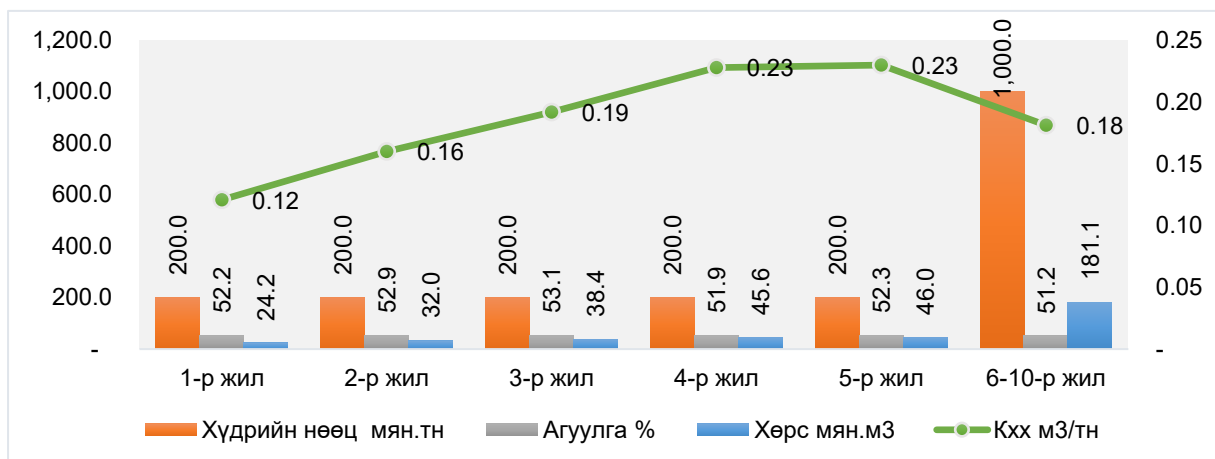

График 1. Уулын ажлын календарчилсан төлөвлөгөө

Зураг 2. Төсөл хэрэгжих талбайн ерөнхий зураг

1.3 Дэд бүтэц

1.3.1 Уурхайн барилга байгууламж

Уурхай, үйлдвэрийн барилга байгууламжид захиргааны байр, ажилчдын болон хоолны байр, агуулах-засварын байр багтах бөгөөд эдгээр нь уурхайн зүүн хойд талд байрлана.

Хүснэгт 5. Барилга, байгууламжийн жагсаалт

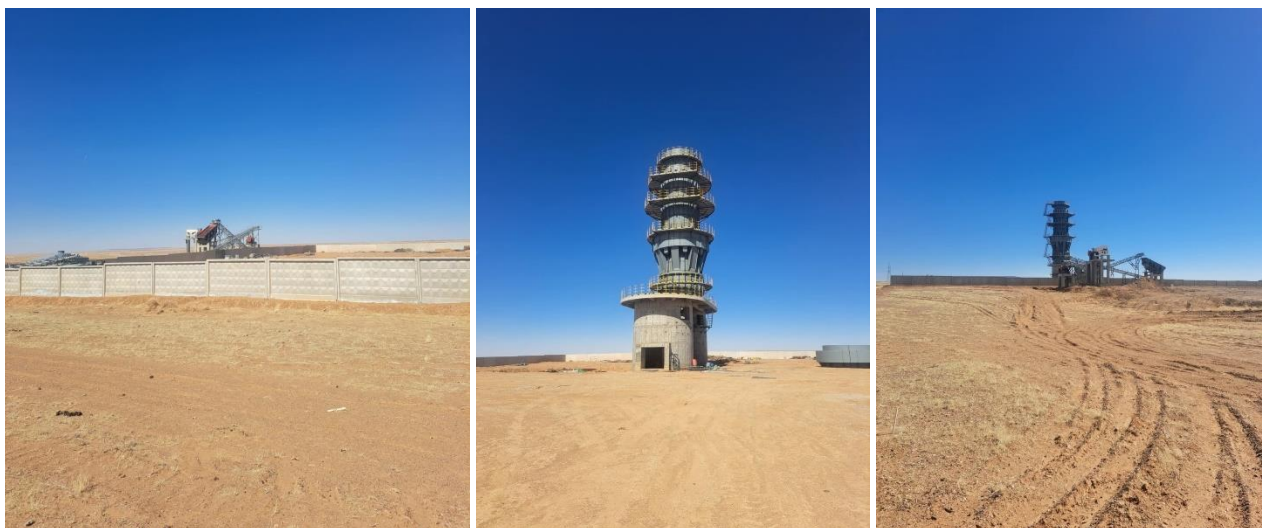
№	Нэр	Хийц, бүрдэл	Тоо, ш
1	Боловсруулах үйлдвэр	Сэндвич	1
2	Засвар механикийн хэсэг	Сэндвич	1
3	Автограж	Сэндвич	1
4	Задгай агуулах	Талбай	1
5	Сэлбэг, материалын агуулах	Сэндвич	1
6	Түлшний агуулах	ёмкость	3
7	Тэсрэх материалын агуулах	контейнер	1
8	Лабораторийн байр	Сэндвич	1
9	Харуул хамгаалалтын байр	Сэндвич	1
10	Оффис	Сэндвич	1
11	Амралтын байр	Сэндвич	1
12	Гал тогоо	Сэндвич	1
	Дүн		14

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 3. Ажилчдын байр

Шохой боловсруулах үйлдвэрээс эцсийн байдлаар 1-р зэргийн шохой гарна. Үйлдвэр нь жилд 200,000 тонн шохой үйлдвэрлэх хүчин чадалтай ба шатаасан шохойн бүхэллэгийг шигшүүрээр оруулж нунтаглалтанд оруулснаар нунтаг болон бүхэл шохойг үйлдвэрлэнэ.

Зураг 4. Шохойн чулуу боловсруулах үйлдвэр

1.3.2 Цахилгаан хангамж

“БЗӨБЦТС” ТӨХК-ийн 2023-05-11, 2023-10-02-ны №ДО 23/08 тоот техникийн нөхцөлийн дагуу Шохойн чулууны уурхайн гадна цахилгаан хангамжийн зураг төслийг боловсруулсан байна. Дэвжих шохойн чулуу боловсруулах үйлдвэрийн цахилгаан хангамжийг шинэ трассын схемээр тулгуур №279-өөс уурхай руу 35 кВ-ийн ЦДАШ татаж, төгсгөлд нь 800 кВА чадалтай 35/10 кВ-ын хүчний трансформатор бүхий дэд станц барьж цахилгаан эрчим хүчээр хангаж байна.

1.3.3 Усан хангамж

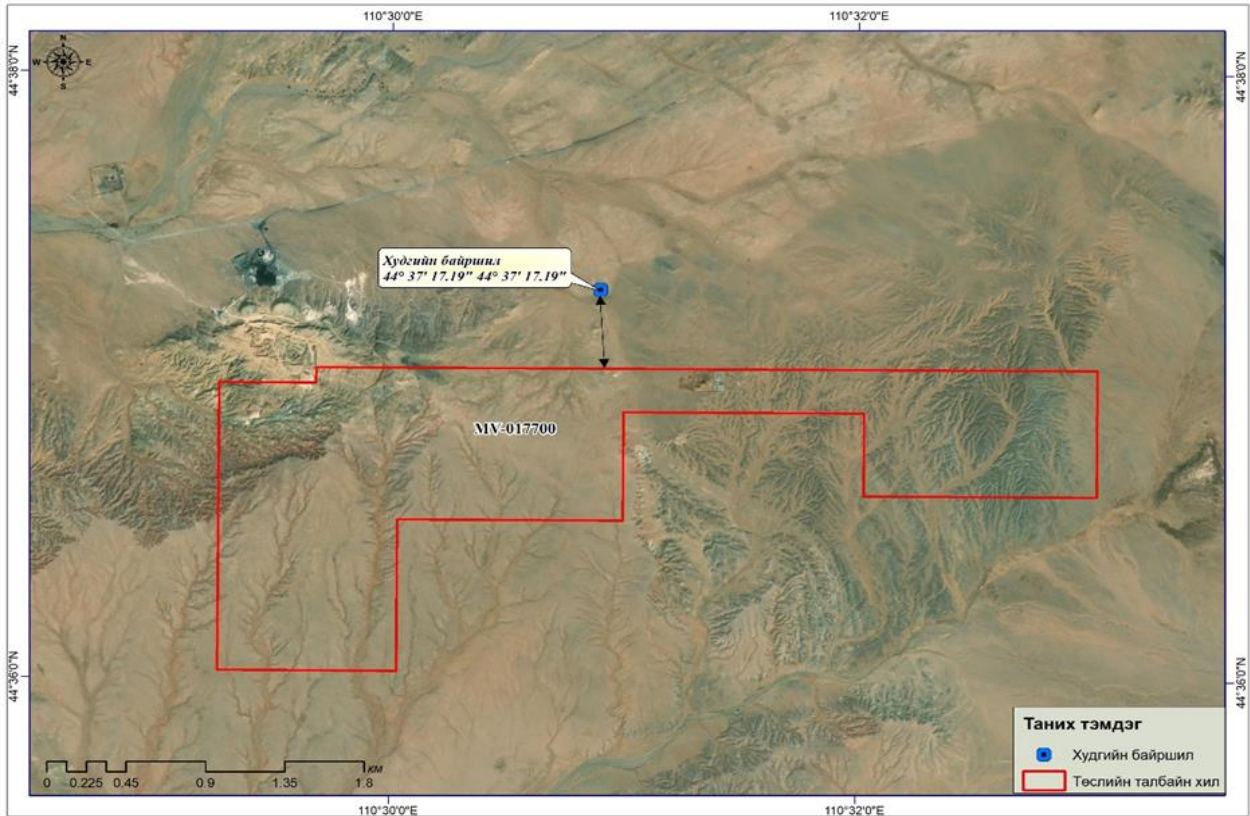
Ус хангамжийн эх үүсвэр:

Уурхайн ажилчдын унд ахуйн усны хэрэглээ, зам талбайн усалгаа, ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглагдах усыг өөрийн эзэмшлийн гүний худгаас хангахаар төлөвлөсөн байна.

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хүснэгт 6. Усан хангамжийн мэдээлэл

Эзэмшигч байгууллага	“Тээлийн шонхор” ХХК
Худаг гаргасан байгууллага	“Говь ундарга” ХХК
Худгийн байршлын солбилцол	110° 30' 53.98" , 44°37' 17.19"
Цооногийн гүн	116 м
Усны ундарга	1 л/сек

Зураг 5. Гүний худгийн байршлын зураг

2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ТҮҮНИЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Физик газарзүйн нөхцөл: Дорноговь аймаг нь Монголын зүүн өмнөд хэсгийн талархаг гадаргатай хэсэгт оршдог. Гэхдээ энд Хутаг уул (1431м), Оцол, Сансар, Их Багадулаан, Аргалант, Хан Баянзүрх хайрхан (1031м) зэрэг уулууд бий, Нутгийн дундуур зүүн хойшоо баруун урагшаа их хотгор газар үргэлжилнэ.

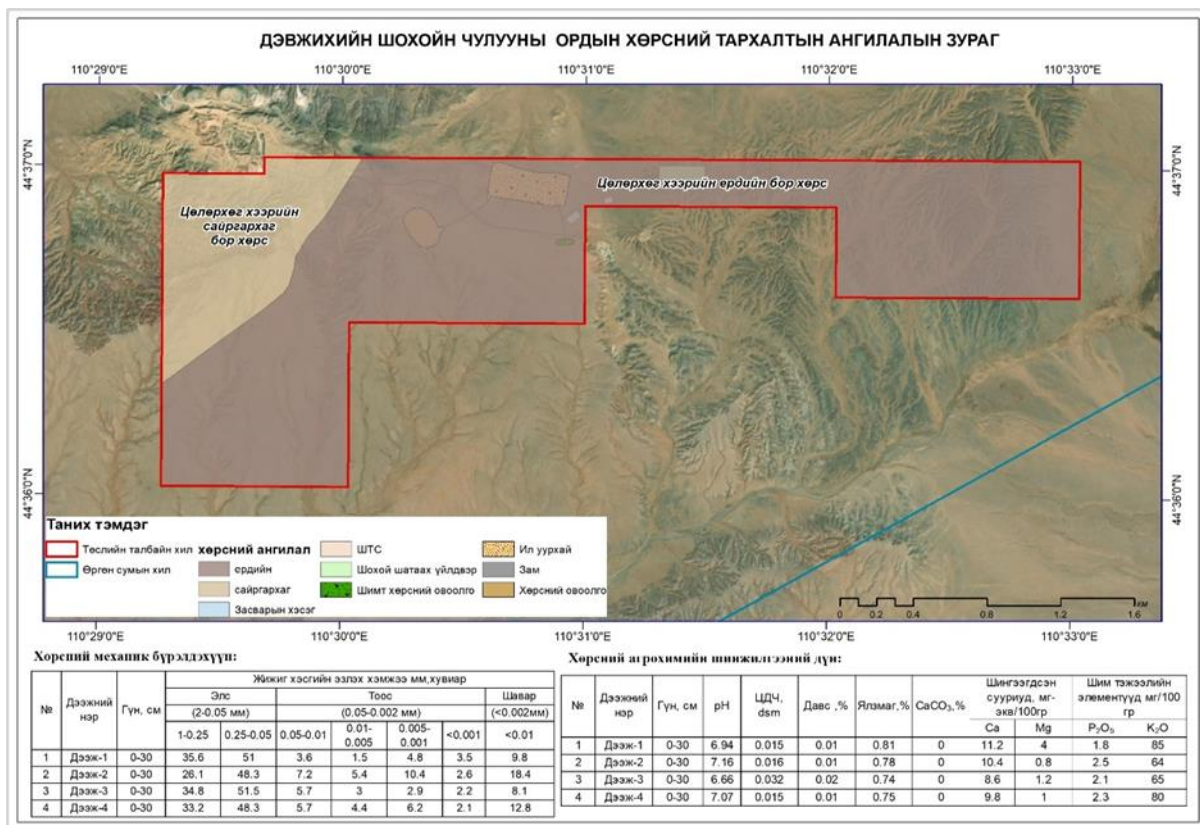
Дорноговь аймгийн нутагт том гол мөрөн, нуур байхгүй, харин газар доорх усны их нөөц бий. Халзан уул, Бусийн Чулууны, Толь булгийн зэрэг рашаан устай. Нутгийн ихэнхэд говийн бор хөрс тархсан бөгөөд элс нилээд байдаг.

Дэвжихийн орд нь Монгол орны физик газарзүйн мужлалаар өмнөд Монголын говийн бүсэд орших ба тэгш талархаг рельефтэй, үнэмлэхүй өндөр далайн түвшинээс дээш 960-1000 м хүртэл өргөгдсөн, тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээнд үнэмлэхүй өндөржилт 960-996,7 м-ийн хооронд хэлбэлздэг байна. Гадаргын хэлбэр дүрсийн хувьд жижиг толгодорхог, жижиг хөндийнүүдээр хэрчигдсэн гадаргуутай. Тухайн дүүрэгт хамгийн өндөр газар нь Сөгдөх уулын шохойн чулуун гарш бөгөөд далайн түвшинээс дээш 996,7 м өргөгдсөн байдаг байна.

Дүүрэг нь говь, хагас цөл нутгаар хүрээлэгдсэн тул физикийн өгөршил хүчтэй явагдаж, түүний үр дүнд бий болсон сэвсгэр хурдас уулын хормойд хуримтлагдаж бэлүүдийг үүсгэдэг ба уулын хажуу бэл, хөндий сайрууд нь өвөрмөц байдалтай гадаргууг үүсгэсэн байна. Ялангуяа Сөгдөх уулын хажуу бэлийг хуурай сайрууд нэн шигүү хэрчиж, газрыг асар их бартаатай болгосон байдаг. Харин Дэвжихийн орд байршиж буй газар нь тал хөндийн харьцангуй тайван рельефтэй ажээ.

Хөрс, хөрсөн бүрхэвч: Тус шохойн чулууны ордын талбайд нам уул, ухаа толгодын хөрсний хэв шинжид хамаарах цөлөрхөг хээрийн сайргархаг бор ба ердийн бор хөрс тархана. Талбайн орчимд хужир мараа элбэг таарах ба зарим хэсэгт жижиг манхан хэлбэрийн элсний бөөгнөрөл үүссэн байдаг байна..

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 6. Хөрсний тархалтын зураг

Ургамлан нөмрөгийн төлөв байдал: Дорноговь аймгийн Өргөн сумын нутагт орших Дэвжихийн шохойн чулууны ордны тусгай зөвшөөрлийн талбайн ургамлын аймгийн мужлал

Дорноговь аймгийн Өргөн суманд байрлах Дэвжихийн шохойн чулууны ордны тусгай зөвшөөрлийн талбайн ургамалжил ургамал ургамал-газар зүйн мужлалын хувьд А.А.Юнатовын (1952) ангиллаар [13]:

Евро Азийн хээрийн мужийн: Умард-Говийн цөлийн хээрийн провинцийн: Дорнод говийн цөлийн хээрийн тойрогт хамаарна. Дээрх хуваарилалт дээр үндэслэн 1989 онд Академич Н.Өлзийхутаг Монгол орны ургамалжлыг ургамал газар зүйн 16 тойрог болгон ангилсаны дагуу Дорноговийн цөлөрхөг хээрийн тойргийн баруун захад [10] оршиж байна.

Уг талбайд бүртгэгдсэн зүйл ургамлын ангиллын үндсэн бүлгүүдийн бүтцийг авч үзэхэд ойм, шивэрсэн, шивлээ, нүцгэн үртэний хүрээний хүрээний зүйл ургамалгүй, далд үртэний хүрээний 24 зүйл (үүнээс нэг талтан 9 зүйл, хос талтан 15 зүйл) байна.

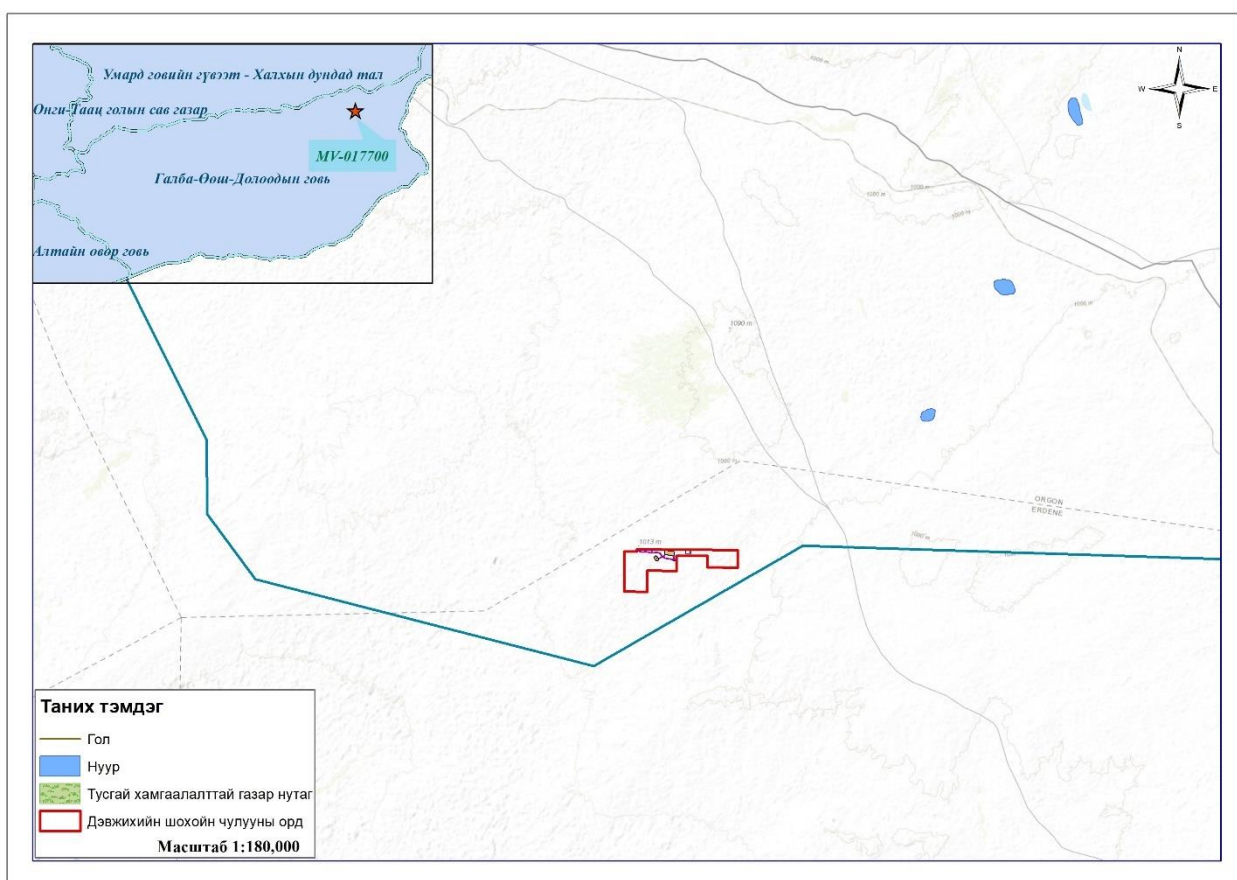
Энд бүртгэгдсэн ургамлаас лууль, үетэн, голгэсэртэн, сонгинын овгууд нь төрөл, зүйлийн тоогоор эхний 4 –д жагсаж байгаа [9, 10] бөгөөд бусад овгууд ганц зүйлтэй байна. Эхний 4 овогт багтах зүйл ургамлууд лицензын талбай орчмын бүх зүйлийн 83.33% -ийг бүрдүүлж байна.

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Тус тусгай зөвшөөрлийн талбайд ургаж байгаа 24 зүйл ургамлын амьдралын хэлбэрээр ялгахад 8 зүйл нэг наст өвслөг ургамал (33.33%), 7 зүйл олон наст өвслөг ургамал (29.17%), мөн 9 зүйл сөөг, заримдаг сөөгөнцөр ургамал (37.50%) ургаж байна.

Бэлчээрийн ургамлаас малд сайн идэмжтэй Говийн хялгана (*Stipa gobica* Roshev.), Сайрын хялгана (*Stipa glareosa* P.Smirn.), Зүүнгарын хазаар өвс (*Cleistogenes songorica* (Roshev.) Ohwi.), Бор бударгана (*Salsola passerina* Bge.), Зүүнгарын улаан бударгана (*Reaumuria soongorica* (Pall.) Maxim.) Төлөгчдүү боролз (*Ajania acheleoides* (Turcz.) Poljak.), Нарийн навчит харгана (*Caragana stenophylla* Pojark.), Хуурайсаг шарилж (*Artemisia xerophytica* Krasch.) зэрэг ургамлууд байна.

Усзүйн сүлжээ: Уг төслийн талбай нь гадаргын усны тархалтын хувьд Төв Азийн гадагш урсацгүй ай савын Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газрын зүүн хойд хэсэгт оршино. Төслийн талбайтай очиж танилцахад талбайн ойр орчим гадаргын ус буюу гол, горхи, булаг шанд байхгүй байсан. Уг сав газар нь Газарзүйн мужлалаар сав газрын нутаг дэвсгэрийн ихэнх хэсэг буюу 96,6% нь манай орны хамгийн хур тунадас багатай, хуурай уур амьсгал бүхий говь, цөлийн бүсэд оршдог. Төслийн талбайн ойр орчимд гол мөрөн, нуур, булаг шанд байхгүй байна.

Зураг 7. Гадааргын усны сүлжээний болон сав газрын ангилалын зураг

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Орд орших дүүрэг нь уулс хоорондын хөндий говийн бүсэд хамаарагдана. Дүүргийн гидрогеологийн нөхцөл нь нийлмэл геологийн тогтоц, рельефийн харьцангуй их хэрчигдэл, эрс тэс хуурай уур амьсгалын байдлаар тодорхойлогддог. Чийгийн дутагдалтай, хур тундасны хэмжээнээс ууршилт давамгайлах, газар доорх усны солилцоо хүндрэлтэй зэрэг тухайн дүүрэгт газар доорх ус бүрэлдэн тогтох тааламжгүй нөхцлүүдийг бүрдүүлнэ. Энэхүү нөхцөл шалтгаанууд олон тооны жижиг газар доорх усны линз, давхарга, ай савуудаас тогтсон гидрогеологийн структурт цэнгэгээс давсархаг газар доорх ус үүсэх нөхцлийг бий болгодог ажээ. Бүс нутагт гидрогеологийн хувьд уулс хоорондох хотгоруудад артезийн бассейн, өргөгдсөн нам өндөрлөгтэй уулсын тогтолцооны хүрээнд гидрогеологийн массивуудаас гадна нээлттэй тектоник хагарлуудад усжсан хагарал гэсэн гидрогеологийн структуруудыг ялгаж болно гэж үзжээ.

Уулс хоорондох хотгор, хөндийнүүдийг дүүргэсэн тунамал хурдсын ус агуулах коллектортай гидрогеологийн бассейнуудад нүх сүв, нүх сүв давхаргын ба ан цав давхаргын, дээрхи хотгор, хөндийнүүдийг хүрээлэн өргөгдсөн гидрогеологийн массивуудад ан цав-грунтын, усжсан тектоник хагарал, шилжилтүүдийн бүсэд ан цав судлын төрлийн газар доорх ус тархан тогтсон байна. Уулс хоорондын хотгор, хөндийнүүдээс Дэвжихийн ордоос хойш 5 км зайтай зүүн хойноос баруун, баруун урагш чиглэлтэй өргөн хөндий дэх Авдрангийн сайранд газар доорх усны байгалийн гаршууд (булаг, шанд, худаг)-ын ул мөр байгаа нь тухайн бүс нутгийн гидрогеологийн нөхцөл, газар доорх усны бүрэлдэн тогтох зүй тогтолыг үнэлэх байгалийн шууд шинж тэмдэг болох физик газарзүйн хүчин зүйл болно гэж үзжээ.

Структур тектоникийн хувьд тунамал, бялхмал, хувирмал чулуулгаас бүрдэх бөгөөд эдгээр нь янз бүрийн нас, найрлага бүхий гүний чулуулгийн биетүүдээр зүсэгдсэн, үндсэндээ баруун урдаас зүүн хойшоо чиглэсэн томоохон хагарлууд нь янз бүрийн чиглэлтэй хөндлөн хагарлуудаар хэрчигдсэн, зарим хэсэгт блоклог бүтэцтэй болгосон зэрэг онцлогтой байна. Энэхүү гидрогеологийн атираат массивын бүсүүд болон өөр хоорондоо тектоник хагарлаар зааглагдсан томоохон хагарлын бүсүүд нь газрын доорх усны урсацын хаалтын бүсүүд болох бөгөөд эдгээр томоохон хагарлуудаас салбарласан жижиг хагарлын бүсүүд усжсан байдаг ажээ.

3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

“Тээлийн шонхор” ХХК-ний Дорноговь аймгийн Өргөн сумын нутагт орших “Дэвжихийн шохойн чулууны ордыг ил аргаар ашиглах” төслийн үйл ажиллагаа хэрэгжсэнээр тухайн бүс нутаг тодорхой хэмжээгээр элэгдэлд орно. Элэгдэл эвдрэлд оруулах гол хүчин зүйл нь авто машины хөдөлгөөнөөс тоос шороо, дуу чимээ үүсэх, барилга байгууламжийн нөлөөгөөр хөрсөн бүрхэвч болон ургамлан нөмрөг удаан хугацаанд дарагдах зэрэг юм.

Мөн төсөл хэрэгжсэнээр байгалийн гэнэтийн аюул осолд өртөх болон хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм зөрчигдөх, техник хэрэгслийн элэгдэл эвдрэлээс сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй.

Агаарын чанар

- Бүтээгдэхүүн тээвэрлэх үеийн машины утаа тортог, замын тоос үүсэх
- Барилга байгууламжын орчмын шимт хөрс элэгдэж эвдэрснээс ургамлын нөмрөг талхлагдсанаас тоосжилт үүсэх
- Хатуу хог хаягдлыг цаг тухайд нь зайлуулаагүйгээс ялзарч муудан, үнэр орсноор агаар орчныг бохирдуулах зэрэг нөлөө үзүүлэхээр байна.

Хөрсөн бүрхэвч

Төслийн зүгээс хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөгт дор дурдсан сөрөг нөлөөллүүдийг үзүүлэхээр байна. Үүнд:

- Барилга байгууламжийн ойр орчмын шимт хөрс элэгдэж, эвдэрснээс ургамлан нөмрөг талхлагдах
- Ачиж тээвэрлэх үеийн машин техникийн хөдөлгөөнөөс хучилтгүй зам талбайн хөрс элэгдэж, эвдрэх
- Машин техникийн эвдрэл гэмтэлээс үүдэн тос, тослох материалын асгаралтаас хөрс, ус бохирдох
- Хог хаягдлыг төвлөрсөн цэгт хаяагүй, мөн ангилан ялгаагүйгээс болж хөрсийг бохирдуулах
- Ажилчдын ариун цэврийн газар болон хоолны газраас гарах шингэн хог хаягдлын байгууламж байхгүй, тэдгээрийн эвдрэл гэмтэл, дүүрэх зэрэг асуудлаас хөрс бохирдох

Гадаргын болон газрын доорх ус

Төслийн талбайн хөрсөн дэх тоос нь хүчтэй хур борооны урсцаар дамжин хөрсний ус, хөрсийг бохирдуулах гол эх үүсвэр болно. Ялангуяа гадаргын усыг бохирдуулснаар цэвэр усны амьд организмыг хордуулах аюултай. Хөрсний усны бохирдлын байдлыг хяналтын цооног болон уурхайн худгийн усанд шинжилгээхийж байнгын хяналтад байлгавал зохино. Шинжилгээний дүнд усны чанарын үзүүлэлт зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтэрсэн нөхцөлд мэргэжлийн байгууллагын оролцоотойгоор холбогдох арга хэмжээ авсны дараа үйлдвэрлэлээ үргэлжлүүлбэл зохино. Мөн уурхайн ахуйн бохир ус алдагдсанаас усны бохирдолд нөлөөлж болзошгүй тул энэ талын сөрөг нөлөөлөл үүсэхгүй байх арга хэмжээ авч

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

хяналт тавьж ажиллах ёстой. Бохир усыг зөөж тээвэрлэх явцад асгаж хөрс бохирдуулах, мөн зөвшөөрөлгүй цэгт асгах зэрэг асуудал гарахаас урьдчилан сэргийлж ажиллавал зохино.

Хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөлөл

Уурхайн тээвэрлэлтийн тоосжилт, машин техникийн дуу шуугиан, доргио чичиргээ зэрэг нь ажиллагсдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх хүчин зүйл болж, тэдний ажиллах таагүй нөхцөлийг бүрдүүлдэг байна. Уурхайн үйл ажиллагаанаас үүсэх тоосны 10 микроноос бага хэмжээтэй хэсгүүд нь хүний уушги болон амьсгалын замын эрхтнийг өвчлүүлэх гол эх үүсвэр болно. Удаан хугацаанд сөрөг нөлөөтэй орчинд ажилласнаас ажилчдын анхаарал сарних, осолд өртөх, элдэв өвчинд нэрвэгдэж, хөдөлмөрийн чадвараа түр буюу бүр мөсөн алдах зэргээр осол аюултай үр дагаврыг үзүүлнэ. Ажлын байрны эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн нөхцөлийг шаардлагын хэмжээнд байлгаж чадсанаар ажиллагсдын мэргэжлээс шалтгаалах өвчлөл, хөдөлмөрийн чадвараа түр алдалт, үйлдвэрлэлийнослоос урьдчилан сэргийлж чадна. Ажлын байрны эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн нөхцөлд нөлөөлөх гол хүчин зүйлүүдийг 2 бүлэгт хувааж болно.

- Физикийн хүчин зүйл (температур, харьцангуй чийглэг, тоосжилт, дуу шуугиан, гэрэлтүүлэг г.м)
- Физиологийн хүчин зүйл (ажиллагсдын эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн чадвараа түр алдалт)

Иймд физикийн хүчин зүйлүүдийг зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байх, ялангуяа тоосжилт ихтэй цехийн асперацийн системийн үйл ажиллагааг тогтворжуулах, агаар орчинд ус уур тоосруулан цацах маягаар тоосжилтыг багасгах, үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг иж бүрэн автомат удирдлагатай болгох зэрэг арга хэмжээ авахын зэрэгцээ мэргэжлийн хяналтын байгууллагатай хамтран ажиллавал зохино.

4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгаль орчны 2025 оны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний менежментийн төлөвлөгөө, удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний арга хэмжээ, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах зэрэг арга хэмжээнүүдийг тус тус хэрэгжүүлсэн байна.

Мөн Монгол улсын “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” болон “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулиуд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 сарын 29-ний өдрийн А/618 тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам” зэргийг удирдлага болголоо.

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний менежментийн төлөвлөгөө, удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний арга хэмжээ, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах зэрэг ажлууд багтсан байна.

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

4.1 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Төслийн үйл ажиллагаанаас үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, түүнээс урьдчилан сэргийлэх үүднээс дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн.

Хүснэгт 7. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
АГААР ОРЧИН					
1.	Тоосжилт болон бохирдуулагчийн нөлөөгөөр орчны агаар бохирдох	Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг яаралтай авах, саармагжуулах хэрэгслийг талбайд бэлэн байлгах	Бүрэн хэрэгжсэн	Уулын ажлын бэлтгэл ажлыг ханган асгаралтын саармагжуулах хэрэгсэлийг захиалганд өгсөн.	
2.		Уурхайн дотоод, гадаад тээврийн замыг шаардлагатай үед чийгшүүлж усалгаа хийх, тоос дарагч бодис ашиглах	Бүрэн хэрэгжсэн	Уулын ажил жигдэрч явагдаагүй байна.	
3.		Салхи, шуурга ихтэй үед хөрс хуулах, ачиж тээвэрлэх үйл ажиллагааг хязгаарлах	Бүрэн хэрэгжсэн	ХАБЭА-н дүрэм журамын дагуу хяналт тавьж салхи шуурга болон цаг агаарын байдлаас хамаарсан нөхцөлд ажлыг түр зогсох болон зааварчилгаа өгч хяналт тавин ажиллаж байна.	

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
4.		Тээвэрлэлтийн үед хурдны хязгаар тогтоох (40 км/цагаас хэтрэхгүй байх), тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулах, цаашид засаж сайжруулах	Бүрэн хэрэгжсэн	Уурхайн ажил эхлэхэд бэлдэн нөхөн сэргээлтийг шимт хөрсийг зөөвөрлөн байршуулж стандартын дагуу мөргөцөг гарган хяналт тавин ажиллаж байна.	
5.		Уурхайгаас дотоод гадаад тээврийн гол замын сүлжээ, маршрутыг тогтоох	Бүрэн хэрэгжсэн	Уурхайгаас үйлдвэр рүү тогтсон нэг маршрутаар зорчдог.	

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

6.		<p>Ашиглагдаж буй машин техникээс ялгарах хорт утааг стандартын түвшинд байлгах, агаар бохирдуулсны төлбөрийг төлөх, техникийн үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж байх</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Хүнд даацын болон дунд оворын машины үзлэгийн тойрох хуудас ашиглаж хяналт тавин ажиллаж байна</p>	
----	--	---	------------------------	---	--

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

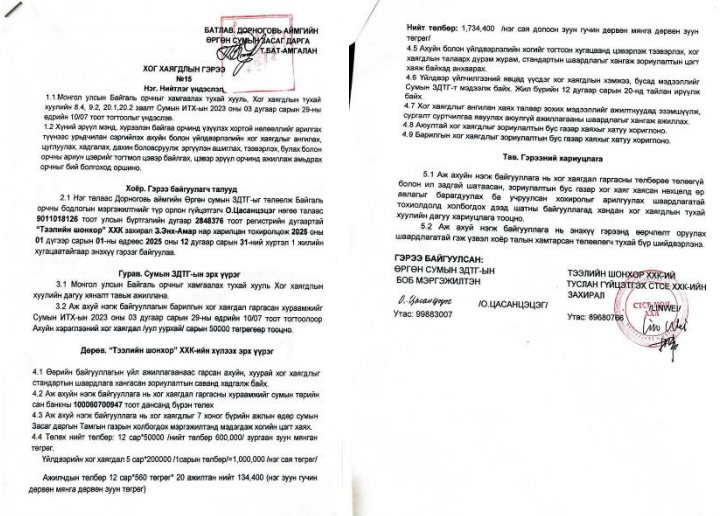

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл																																																																																										
					<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Кабин цэвэр байгаа эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td>Суудал, суудлын бүс шалгах</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td>Шил, шил цэвэр болж эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td>Бүт хөвөг гэрлүүд, дөнгөөд</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td>Хаалганы түгжээ болон рунук бүрэн эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>6</td><td>Хаалганы шил хийгдэж байгаа эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>7</td><td>Дуут дохио, ухрах дохио, гэрлүүдийг шалгах</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>8</td><td>Торможны систем шалгах</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>9</td><td>Завалтны систем шалгах</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>10</td><td>Цахилгаан гэмтэл байгаа эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>11</td><td>Хөргөлт, халаагчийн систем шалгах</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>12</td><td>Шил арчиуу дэвсгэж байгаа эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>13</td><td>Эмийн сав бүрэн эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>14</td><td>Ослын зогсолтын тэмдэг байгаа эсэх</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>15</td><td>Галын хор, лийцтүгжээ, хоолой шалгах</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="2">Бусад гэмтэл</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="2">Үзлэг хийсэн Жолооч/Операторын гарын үсэг</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="2">Хянасан тухайн албан тушаалтны гарын үсэг</td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	1	Кабин цэвэр байгаа эсэх				2	Суудал, суудлын бүс шалгах				3	Шил, шил цэвэр болж эсэх				4	Бүт хөвөг гэрлүүд, дөнгөөд				5	Хаалганы түгжээ болон рунук бүрэн эсэх				6	Хаалганы шил хийгдэж байгаа эсэх				7	Дуут дохио, ухрах дохио, гэрлүүдийг шалгах				8	Торможны систем шалгах				9	Завалтны систем шалгах				10	Цахилгаан гэмтэл байгаа эсэх				11	Хөргөлт, халаагчийн систем шалгах				12	Шил арчиуу дэвсгэж байгаа эсэх				13	Эмийн сав бүрэн эсэх				14	Ослын зогсолтын тэмдэг байгаа эсэх				15	Галын хор, лийцтүгжээ, хоолой шалгах				Бусад гэмтэл					Үзлэг хийсэн Жолооч/Операторын гарын үсэг					Хянасан тухайн албан тушаалтны гарын үсэг				
1	Кабин цэвэр байгаа эсэх																																																																																														
2	Суудал, суудлын бүс шалгах																																																																																														
3	Шил, шил цэвэр болж эсэх																																																																																														
4	Бүт хөвөг гэрлүүд, дөнгөөд																																																																																														
5	Хаалганы түгжээ болон рунук бүрэн эсэх																																																																																														
6	Хаалганы шил хийгдэж байгаа эсэх																																																																																														
7	Дуут дохио, ухрах дохио, гэрлүүдийг шалгах																																																																																														
8	Торможны систем шалгах																																																																																														
9	Завалтны систем шалгах																																																																																														
10	Цахилгаан гэмтэл байгаа эсэх																																																																																														
11	Хөргөлт, халаагчийн систем шалгах																																																																																														
12	Шил арчиуу дэвсгэж байгаа эсэх																																																																																														
13	Эмийн сав бүрэн эсэх																																																																																														
14	Ослын зогсолтын тэмдэг байгаа эсэх																																																																																														
15	Галын хор, лийцтүгжээ, хоолой шалгах																																																																																														
Бусад гэмтэл																																																																																															
Үзлэг хийсэн Жолооч/Операторын гарын үсэг																																																																																															
Хянасан тухайн албан тушаалтны гарын үсэг																																																																																															
ГАЗРЫН ГАДАРГА, ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ, УРГАМЛАН НӨМРӨГ																																																																																															

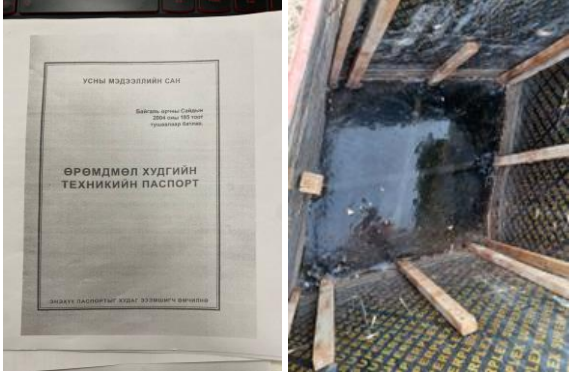

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
7.	Газрын гадарга эвдэрч, Хөрсний үржил шим алдагдах, бохирдох, эвдрэх, доройтох	Засварын цех, ШТМ-ын агуулах, хуучин тос хадгалах цэг, ШТС зэргийн талбайг цементлэх	Бүрэн хэрэгжсэн	Засварын цех болон түлш түгээх хэсгийг цементэлсэн.	

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
8.		Хог хаягдлаар дамжин хөрсний бохирдол үүсгэхгүйн тул хог хаягдлын эцсийн цэгт хүргэх	Бүрэн хэрэгжсэн	2025 оны хог хаягдлын гэрээг Өргөн сумын Засаг даргатай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	 <p>БАТБАЯР ДОРЖООВЫН АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ №15</p> <p>1.1 Монгол улсын Байгаль орныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн 8.4, 8.2, 20.1, 20.2 заагт Сумын ИТХ-ийн 2023 оны 03 дугаар сарын 29-ны өдрийн 1007 тоот тогтоолыг үндэслэн.</p> <p>1.2 Хүний аруул мөнд, хуралтан байгаа орчинд үрүүхэл хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэх асуудлыг болон үндэслэлтэй хог хаягдлыг ангилж, цуглуулах, нэгдлэг, даван боловсруулах зориулалтаар хаяхыг тавихыг бүрэн болон орны аруул цэврийг тогтоож цэвэр байлгах, цэвэр зэрүүл орчинд амьсгал амьдрах орныг бий болгоход оршино.</p> <p>Хойр, Гэрээ байгуулагч талууд</p> <p>2.1 Нэг талаас Дорноговь аймгийн Өргөн сумын ЗДТГ-ийг төлөөлж Байгаль орныг болгоон мэргэжлийн түр орлогч гүйцэтгэл ОЦ-аандааг нөгөө талаар 801181828 тоот улсын бүртгэлийн дугаар 2848378 тоот регистрийн дугаартай "Тээлийн шонхор" ХХК ашигласан З.Энх-Амар нар хамтран томирсон 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ны өдөрөөс 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний хүртэл 1 жилийн хугацаатайгаар энэүү гэрээг байгуула.</p> <p>Гурав, Сумын ЗДТГ-ийн эрх үзэж</p> <p>3.1 Монгол улсын Байгаль орныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухайн дугуй эрх зүйн ангилал</p> <p>3.2 Аж ахуй нэгж байгууллагын барилгын хог хаягдал гаргасан хуримтлыг Сумын ИТХ-ийн 2023 оны 03 дугаар сарын 29-ны өдрийн 1007 тоот тогтоолоор Ауйн харгалзан хог хаягдал туйл уурхай/ сарын 50000 төгрөгөөр тооцно.</p> <p>Дөрөв, "Тээлийн шонхор" ХХК-ийн хуулах эрх үзэж</p> <p>4.1 Өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаанаас гарсан ауйн, дээрэй хог хаягдлыг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын оованд хадгалж байх.</p> <p>4.2 Аж ахуй нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны хуримтлыг сумын төрийн сан байрны 1000070047 тоот дансанд бүрэн тусгах.</p> <p>4.3 Аж ахуй нэгж байгууллага нь хог хаягдлыг 7 хоног бүрийн ажлын өдөр сумын Засаг даргын Тамгын газрын холбогдох мэргэжилтэнд мэдэгдэх хэргийг шат хэвч.</p> <p>4.4 Төлөх нийт төлбөр: 12 сар*50000 Нийт төлбөр 600,000 зургаан зуун мянган төгрөг.</p> <p>Үйлдвэрийн хог хаягдал 5 сар*200000 /1сарын төлбөр/1,000,000 Аж сар төгрөг/</p> <p>Ажилчдын төлбөр 12 сар*560 төгрөг/ 20 ажилтан нийт: 134,400 (аж зуун гучин дөрвөн мянга дөрвөн зуун төгрөг)</p>
9.		Машин техникийг маршрутын замаар явахыг хянах, зураг төслөөс гадуурх хөрс, талбайг хөндөхгүй байх	Бүрэн хэрэгжсэн	Зураг төсөлд заагдсан маршрутын дагуу техник хөдөлгөөнд оруулж хяналт тавин ажиллаж байна.	

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
12.		Ус ашиглах гэрээг холбогдох байгууллагуудтай байгуулах	Бүрэн хэрэгжсэн	Дорноговь аймгийн Өргөн сумын БО-той ус ашиглах гэрээ хийж усны тоолуур баталгаажуулж тавьсан.	 <p>Усны мэдээллийн сан</p> <p>Байгаль орны Сайдын 2024 оны 195 тоот тушаалаар баталсан</p> <p>ӨРӨМДӨМӨЛ ХУДГИЙН ТЕХНИКИЙН ПАСПОРТ</p> <p>ЭРХЭМЖИЛЭГ ХУДАГ ЭЗЭМЖИГЧИЙН БИЧИЙР</p> <p>2.9 Нийт ашигласан усны хэрэгжээ: 429.0м³+4040.0м³+1050.0м³+1419.0 м³ Байгаль орны Сайдын 2015 оны А/301 дугаар тушаалаар Байгаль орны Баталгаажуулсан үндэслэлээр зарцуулсан усны тус тусад нь дугуй төлөвд өгөгдсөн 1 м³ усны нөөц ашигласны төлбөр: 3500төг/м³, 0.20 х 0.20х1958.8 тег/м³ Байгаль 4948.0 м³, 199.8 тег/м³ = 987012.0 төгрөг 825.0 м³, 90.9 тег/м³ = 74827.5 төгрөг 1050.0 м³, 72.2 тег/м³ = 75831.0 төгрөг</p> <p>Усны нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлсөн мэдээ тавьж хяналт, бүртгэлтэй гаргах юм.</p> <p>2.10. Усны тоолуур: Усны нь үндэснүүдэд Стандартчилсан хэмжээний дугуй тархвар байгуулахаар тооцуураар харагдана. Тоолуурын заалтыг Байгаль орны кадрингийн, иргэдийн төлөөлөгчдийн, байгаль орны дэглэс төлөөлөгчийн тусламжтай авт үйлдэнэ.</p> <p>Гурав. Татуулах арга үзүүл</p> <p>3.1. Газар байгуулах татуулах усны тухай хуулийн 1.5, 10.1.8, 13.1.1, 13.1.5, 18.14, 18.12, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1.4 зөвхөн эрх зөрчин, үүрэг хүлээнэ.</p> <p>Дөрөв. Буцаах</p> <p>4.1. Газар нь татуулах усны усны хэрэг, тусгай тэмдэгт дараа байгуулахаар хяналт хэргийн татуулах болно.</p> <p>4.2. Ус ашигласны дүнгээг ус ашигласан өмчлөгчид, шингэлтийн үйлдэлт, мөнгөний паспорт зөвхөн АИНО 4219-84 Засгийн газрын тогтоол, төлбөр тооцоо кадрингийн тусламжтай авт байх.</p> <p>4.3. Гэрээний 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.16, 2.17, 2.18, 2.19, 2.20, 2.21, 2.22, 2.23, 2.24, 2.25, 2.26, 2.27, 2.28, 2.29, 2.30, 2.31, 2.32, 2.33, 2.34, 2.35, 2.36, 2.37, 2.38, 2.39, 2.40, 2.41, 2.42, 2.43, 2.44, 2.45, 2.46, 2.47, 2.48, 2.49, 2.50, 2.51, 2.52, 2.53, 2.54, 2.55, 2.56, 2.57, 2.58, 2.59, 2.60, 2.61, 2.62, 2.63, 2.64, 2.65, 2.66, 2.67, 2.68, 2.69, 2.70, 2.71, 2.72, 2.73, 2.74, 2.75, 2.76, 2.77, 2.78, 2.79, 2.80, 2.81, 2.82, 2.83, 2.84, 2.85, 2.86, 2.87, 2.88, 2.89, 2.90, 2.91, 2.92, 2.93, 2.94, 2.95, 2.96, 2.97, 2.98, 2.99, 3.00, 3.01, 3.02, 3.03, 3.04, 3.05, 3.06, 3.07, 3.08, 3.09, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.20, 3.21, 3.22, 3.23, 3.24, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 3.31, 3.32, 3.33, 3.34, 3.35, 3.36, 3.37, 3.38, 3.39, 3.40, 3.41, 3.42, 3.43, 3.44, 3.45, 3.46, 3.47, 3.48, 3.49, 3.50, 3.51, 3.52, 3.53, 3.54, 3.55, 3.56, 3.57, 3.58, 3.59, 3.60, 3.61, 3.62, 3.63, 3.64, 3.65, 3.66, 3.67, 3.68, 3.69, 3.70, 3.71, 3.72, 3.73, 3.74, 3.75, 3.76, 3.77, 3.78, 3.79, 3.80, 3.81, 3.82, 3.83, 3.84, 3.85, 3.86, 3.87, 3.88, 3.89, 3.90, 3.91, 3.92, 3.93, 3.94, 3.95, 3.96, 3.97, 3.98, 3.99, 4.00, 4.01, 4.02, 4.03, 4.04, 4.05, 4.06, 4.07, 4.08, 4.09, 4.10, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23, 4.24, 4.25, 4.26, 4.27, 4.28, 4.29, 4.30, 4.31, 4.32, 4.33, 4.34, 4.35, 4.36, 4.37, 4.38, 4.39, 4.40, 4.41, 4.42, 4.43, 4.44, 4.45, 4.46, 4.47, 4.48, 4.49, 4.50, 4.51, 4.52, 4.53, 4.54, 4.55, 4.56, 4.57, 4.58, 4.59, 4.60, 4.61, 4.62, 4.63, 4.64, 4.65, 4.66, 4.67, 4.68, 4.69, 4.70, 4.71, 4.72, 4.73, 4.74, 4.75, 4.76, 4.77, 4.78, 4.79, 4.80, 4.81, 4.82, 4.83, 4.84, 4.85, 4.86, 4.87, 4.88, 4.89, 4.90, 4.91, 4.92, 4.93, 4.94, 4.95, 4.96, 4.97, 4.98, 4.99, 5.00, 5.01, 5.02, 5.03, 5.04, 5.05, 5.06, 5.07, 5.08, 5.09, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 5.30, 5.31, 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41, 5.42, 5.43, 5.44, 5.45, 5.46, 5.47, 5.48, 5.49, 5.50, 5.51, 5.52, 5.53, 5.54, 5.55, 5.56, 5.57, 5.58, 5.59, 5.60, 5.61, 5.62, 5.63, 5.64, 5.65, 5.66, 5.67, 5.68, 5.69, 5.70, 5.71, 5.72, 5.73, 5.74, 5.75, 5.76, 5.77, 5.78, 5.79, 5.80, 5.81, 5.82, 5.83, 5.84, 5.85, 5.86, 5.87, 5.88, 5.89, 5.90, 5.91, 5.92, 5.93, 5.94, 5.95, 5.96, 5.97, 5.98, 5.99, 6.00, 6.01, 6.02, 6.03, 6.04, 6.05, 6.06, 6.07, 6.08, 6.09, 6.10, 6.11, 6.12, 6.13, 6.14, 6.15, 6.16, 6.17, 6.18, 6.19, 6.20, 6.21, 6.22, 6.23, 6.24, 6.25, 6.26, 6.27, 6.28, 6.29, 6.30, 6.31, 6.32, 6.33, 6.34, 6.35, 6.36, 6.37, 6.38, 6.39, 6.40, 6.41, 6.42, 6.43, 6.44, 6.45, 6.46, 6.47, 6.48, 6.49, 6.50, 6.51, 6.52, 6.53, 6.54, 6.55, 6.56, 6.57, 6.58, 6.59, 6.60, 6.61, 6.62, 6.63, 6.64, 6.65, 6.66, 6.67, 6.68, 6.69, 6.70, 6.71, 6.72, 6.73, 6.74, 6.75, 6.76, 6.77, 6.78, 6.79, 6.80, 6.81, 6.82, 6.83, 6.84, 6.85, 6.86, 6.87, 6.88, 6.89, 6.90, 6.91, 6.92, 6.93, 6.94, 6.95, 6.96, 6.97, 6.98, 6.99, 7.00, 7.01, 7.02, 7.03, 7.04, 7.05, 7.06, 7.07, 7.08, 7.09, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.23, 7.24, 7.25, 7.26, 7.27, 7.28, 7.29, 7.30, 7.31, 7.32, 7.33, 7.34, 7.35, 7.36, 7.37, 7.38, 7.39, 7.40, 7.41, 7.42, 7.43, 7.44, 7.45, 7.46, 7.47, 7.48, 7.49, 7.50, 7.51, 7.52, 7.53, 7.54, 7.55, 7.56, 7.57, 7.58, 7.59, 7.60, 7.61, 7.62, 7.63, 7.64, 7.65, 7.66, 7.67, 7.68, 7.69, 7.70, 7.71, 7.72, 7.73, 7.74, 7.75, 7.76, 7.77, 7.78, 7.79, 7.80, 7.81, 7.82, 7.83, 7.84, 7.85, 7.86, 7.87, 7.88, 7.89, 7.90, 7.91, 7.92, 7.93, 7.94, 7.95, 7.96, 7.97, 7.98, 7.99, 8.00, 8.01, 8.02, 8.03, 8.04, 8.05, 8.06, 8.07, 8.08, 8.09, 8.10, 8.11, 8.12, 8.13, 8.14, 8.15, 8.16, 8.17, 8.18, 8.19, 8.20, 8.21, 8.22, 8.23, 8.24, 8.25, 8.26, 8.27, 8.28, 8.29, 8.30, 8.31, 8.32, 8.33, 8.34, 8.35, 8.36, 8.37, 8.38, 8.39, 8.40, 8.41, 8.42, 8.43, 8.44, 8.45, 8.46, 8.47, 8.48, 8.49, 8.50, 8.51, 8.52, 8.53, 8.54, 8.55, 8.56, 8.57, 8.58, 8.59, 8.60, 8.61, 8.62, 8.63, 8.64, 8.65, 8.66, 8.67, 8.68, 8.69, 8.70, 8.71, 8.72, 8.73, 8.74, 8.75, 8.76, 8.77, 8.78, 8.79, 8.80, 8.81, 8.82, 8.83, 8.84, 8.85, 8.86, 8.87, 8.88, 8.89, 8.90, 8.91, 8.92, 8.93, 8.94, 8.95, 8.96, 8.97, 8.98, 8.99, 9.00, 9.01, 9.02, 9.03, 9.04, 9.05, 9.06, 9.07, 9.08, 9.09, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 9.14, 9.15, 9.16, 9.17, 9.18, 9.19, 9.20, 9.21, 9.22, 9.23, 9.24, 9.25, 9.26, 9.27, 9.28, 9.29, 9.30, 9.31, 9.32, 9.33, 9.34, 9.35, 9.36, 9.37, 9.38, 9.39, 9.40, 9.41, 9.42, 9.43, 9.44, 9.45, 9.46, 9.47, 9.48, 9.49, 9.50, 9.51, 9.52, 9.53, 9.54, 9.55, 9.56, 9.57, 9.58, 9.59, 9.60, 9.61, 9.62, 9.63, 9.64, 9.65, 9.66, 9.67, 9.68, 9.69, 9.70, 9.71, 9.72, 9.73, 9.74, 9.75, 9.76, 9.77, 9.78, 9.79, 9.80, 9.81, 9.82, 9.83, 9.84, 9.85, 9.86, 9.87, 9.88, 9.89, 9.90, 9.91, 9.92, 9.93, 9.94, 9.95, 9.96, 9.97, 9.98, 9.99, 10.00, 10.01, 10.02, 10.03, 10.04, 10.05, 10.06, 10.07, 10.08, 10.09, 10.10, 10.11, 10.12, 10.13, 10.14, 10.15, 10.16, 10.17, 10.18, 10.19, 10.20, 10.21, 10.22, 10.23, 10.24, 10.25, 10.26, 10.27, 10.28, 10.29, 10.30, 10.31, 10.32, 10.33, 10.34, 10.35, 10.36, 10.37, 10.38, 10.39, 10.40, 10.41, 10.42, 10.43, 10.44, 10.45, 10.46, 10.47, 10.48, 10.49, 10.50, 10.51, 10.52, 10.53, 10.54, 10.55, 10.56, 10.57, 10.58, 10.59, 10.60, 10.61, 10.62, 10.63, 10.64, 10.65, 10.66, 10.67, 10.68, 10.69, 10.70, 10.71, 10.72, 10.73, 10.74, 10.75, 10.76, 10.77, 10.78, 10.79, 10.80, 10.81, 10.82, 10.83, 10.84, 10.85, 10.86, 10.87, 10.88, 10.89, 10.90, 10.91, 10.92, 10.93, 10.94, 10.95, 10.96, 10.97, 10.98, 10.99, 11.00, 11.01, 11.02, 11.03, 11.04, 11.05, 11.06, 11.07, 11.08, 11.09, 11.10, 11.11, 11.12, 11.13, 11.14, 11.15, 11.16, 11.17, 11.18, 11.19, 11.20, 11.21, 11.22, 11.23, 11.24, 11.25, 11.26, 11.27, 11.28, 11.29, 11.30, 11.31, 11.32, 11.33, 11.34, 11.35, 11.36, 11.37, 11.38, 11.39, 11.40, 11.41, 11.42, 11.43, 11.44, 11.45, 11.46, 11.47, 11.48, 11.49, 11.50, 11.51, 11.52, 11.53, 11.54, 11.55, 11.56, 11.57, 11.58, 11.59, 11.60, 11.61, 11.62, 11.63, 11.64, 11.65, 11.66, 11.67, 11.68, 11.69, 11.70, 11.71, 11.72, 11.73, 11.74, 11.75, 11.76, 11.77, 11.78, 11.79, 11.80, 11.81, 11.82, 11.83, 11.84, 11.85, 11.86, 11.87, 11.88, 11.89, 11.90, 11.91, 11.92, 11.93, 11.94, 11.95, 11.96, 11.97, 11.98, 11.99, 12.00, 12.01, 12.02, 12.03, 12.04, 12.05, 12.06, 12.07, 12.08, 12.09, 12.10, 12.11, 12.12, 12.13, 12.14, 12.15, 12.16, 12.17, 12.18, 12.19, 12.20, 12.21, 12.22, 12.23, 12.24, 12.25, 12.26, 12.27, 12.28, 12.29, 12.30, 12.31, 12.32, 12.33, 12.34, 12.35, 12.36, 12.37, 12.38, 12.39, 12.40, 12.41, 12.42, 12.43, 12.44, 12.45, 12.46, 12.47, 12.48, 12.49, 12.50, 12.51, 12.52, 12.53, 12.54, 12.55, 12.56, 12.57, 12.58, 12.59, 12.60, 12.61, 12.62, 12.63, 12.64, 12.65, 12.66, 12.67, 12.68, 12.69, 12.70, 12.71, 12.72, 12.73, 12.74, 12.75, 12.76, 12.77, 12.78, 12.79, 12.80, 12.81, 12.82, 12.83, 12.84, 12.85, 12.86, 12.87, 12.88, 12.89, 12.90, 12.91, 12.92, 12.93, 12.94, 12.95, 12.96, 12.97, 12.98, 12.99, 13.00, 13.01, 13.02, 13.03, 13.04, 13.05, 13.06, 13.07, 13.08, 13.09, 13.10, 13.11, 13.12, 13.13, 13.14, 13.15, 13.16, 13.17, 13.18, 13.19, 13.20, 13.21, 13.22, 13.23, 13.24, 13.25, 13.26, 13.27, 13.28, 13.29, 13.30, 13.31, 13.32, 13.33, 13.34, 13.35, 13.36, 13.37, 13.38, 13.39, 13.40, 13.41, 13.42, 13.43, 13.44, 13.45, 13.46, 13.47, 13.48, 13.49, 13.50, 13.51, 13.52, 13.53, 13.54, 13.55, 13.56, 13.57, 13.58, 13.59, 13.60, 13.61, 13.62, 13.63, 13.64, 13.65, 13.66, 13.67, 13.68, 13.69, 13.70, 13.71, 13.72, 13.73, 13.74, 13.75, 13.76, 13.77, 13.78, 13.79, 13.80, 13.81, 13.82, 13.83, 13.84, 13.85, 13.86, 13.87, 13.88, 13.89, 13.90, 13.91, 13.92, 13.93, 13.94, 13.95, 13.96, 13.97, 13.98, 13.99, 14.00, 14.01, 14.02, 14.03, 14.04, 14.05, 14.06, 14.07, 14.08, 14.09, 14.10, 14.11, 14.12, 14.13, 14.14, 14.15, 14.16, 14.17, 14.18, 14.19, 14.20, 14.21, 14.22, 14.23, 14.24, 14.25, 14.26, 14.27, 14.28, 14.29, 14.30, 14.31, 14.32, 14.33, 14.34, 14.35, 14.36, 14.37, 14.38, 14.39, 14.40, 14.41, 14.42, 14.43, 14.44, 14.45, 14.46, 14.47, 14.48, 14.49, 14.50, 14.51, 14.52, 14.53, 14.54, 14.55, 14.56, 14.57, 14.58, 14.59, 14.60, 14.61, 14.62, 14.63, 14.64, 14.65, 14.66, 14.67, 14.68, 14.69, 14.70, 14.71, 14.72, 14.73, 14.74, 14.75, 14.76, 14.77, 14.78, 14.79, 14.80, 14.81, 14.82, 14.83, 14.84, 14.85, 14.86, 14.87, 14.88, 14.89, 14.90, 14.91, 14.92, 14.93, 14.94, 14.95, 14.96, 14.97, 14.98, 14.99, 15.00, 15.01, 15.02, 15.03, 15.04, 15.05, 15.06, 15.07, 15.08, 15.09, 15.10, 15.11, 15.12, 15.13, 15.14, 15.15, 15.16, 15.17, 15.18, 15.19, 15.20, 15.21, 15.22, 15.23, 15.24, 15.25, 15.26, 15.27, 15.28, 15.29, 15.30, 15.31, 15.32, 15.33, 15.34, 15.35, 15.36, 15.37, 15.38, 15.39, 15.40, 15.41, 15.42, 15.43, 15.44, 15.45, 15.46, 15.47, 15.48, 15.49, 15.50, 15.51, 15.52, 15.53, 15.54, 15.55, 15.56, 15.57, 15.58, 15.59, 15.60, 15.61, 15.62, 15.63, 15.64, 15.65, 15.66, 15.67, 15.68, 15.69, 15.70, 15.71, 15.72, 15.73, 15.74, 15.75, 15.76, 15.77, 15.78, 15.79, 15.80, 15.81, 15.82, 15.83, 15.84, 15.85, 15.86, 15.87, 15.88, 15.89, 15.90, 15.91, 15.92, 15.93, 15.94, 15.95, 15.96, 15.97, 15.98, 15.99, 16.00, 16.01, 16.02, 16.03, 16.04, 16.05, 16.06, 16.07, 16.08, 16.09, 16.10, 16.11, 16.12, 16.13, 16.14, 16.15, 16.16, 16.17, 16.18, 16.19, 16.20, 16.21, 16.22, 16.23, 16.24, 16.25, 16.26, 16.27, 16.28, 16.29, 16.30, 16.31, 16.32, 16.33, 16.34, 16.35, 16.36, 16.37, 16.38, 16.39, 16.40, 16.41, 16.42, 16.43, 16.44, 16.45, 16.46, 16.47, 16.48, 16.49, 16.50, 16.51, 16.52, 16.53, 16.54, 16.55, 16.56, 16.57, 16.58, 16.59, 16.60, 16.61, 16.62, 16.63, 16.64, 16.65, 16.66, 16.67, 16.68, 16.69, 16.70, 16.71, 16.72, 16.73, 16.74, 16.75, 16.76, 16.77, 16.78, 16.79, 16.80, 16.81, 16.82, 16.83, 16.84, 16.85, 16.86, 16.87, 16.88, 16.89, 16.90, 16.91, 16.92, 16.93, 16.94, 16.95, 16.96, 16.97, 16.98, 16.99, 17.00, 17.01, 17.02, 17.03, 17.04, 17.05, 17.06, 17.07, 17.08, 17.09, 17.10, 17.11, 17.12, 17.13, 17.14, 17.15, 17.16, 17.17, 17.18, 17.19, 17.20, 17.21, 17.22, 17.23, 17.24, 17.25, 17.26, 17.27, 17.28, 17.29, 17.30, 17.31, 17.32, 17.33, 17.34, 17.35, 17.36, 17.37, 17.38, 17.39, 17.40, 17.41, 17.42, 17.43, 17.44, 17.45, 17.46, 17.47, 17.48, 17.49, 17.50, 17.51, 17.52, 17.53, 17.54, 17.55, 17.56, 17.57, 17.58, 17.59, 17.60, 17.61, 17.62, 17.63, 17.64, 17.65, 17.66, 17.67, 17.68, 17.69, 17.70, 17.71, 17.72, 17.73, 17.74, 17.75, 17.76, 17.77, 17.78, 17.79, 17.80, 17.81, 17.82, 17.83, 17.84, 17.85, 17.86, 17.87, 17.88, 17.89, 17.90, 17.91, 17.92, 17.93, 17.94, 17.95, 17.96, 17.97, 17.98, 17.99, 18.00, 18.01, 18.02, 18.03, 18.04, 18.05, 18.06, 18.07, 18.08, 18.09, 18.10, 18.11, 18.12, 18.13, 18.14, 18.15, 18.16, 18.17, 18.18, 18.19, 18.20, 18.21, 18.22, 18.23, 18.24, 18.25, 18.26, 18.27, 18.28, 18.29, 18.30, 18.3</p>

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
					<p>4.9. Усны сан буйр газар, усны эх үүсвэрийн ороой болон эгчийн хэмжээгээс, зүүн агуу бүсийн дэглэгчийг мөрдөн зохиох / Байгаль орчин, ногоон байгууламж, агаарын богино мөргөлийн үйлчилгээний газрын 2015 оны АЗС/01/27 хяналтын тухай.</p> <p>4.10. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг Байгаль орчин, ногоон байгууламж, агаарын богино мөргөлийн үйлчилгээний газрын 2015 оны АЗС/01/27 хяналтын тухай.</p> <p>4.11. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг зохиох, Монгол Улсын "Улсын тэмдэгтийн хураамчийн тухай" хуулийн 21.1.20 дахь заатийн дагуу ус хангамж зориулалтын хуримт 50000 төгрөгний Орчин сумын Төрийн банкны МН070090100060700941 дансанд байрлуулах.</p> <p align="center">ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН</p> <p>УС АШИГЛУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ: УС АШИГЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:</p> <p>ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ТЭЭЛИЙН ШОНХОР ХХК-НЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОДИОЛГОЙН ЗАХИРАЛ ИРЭГДЭХИЙН ҮНГЭЙГ ТҮР ОРЛОН 3.ЭНХ-АМАР ГҮЙЦЭТГЭЛ О ЦАСАНЦЕЦЭГ 2025.08.20</p> <p align="right">УТАС: /376965</p>
13.	Газрын доорх ус	Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг авах, саармагжуулах хэрэгслийг төслийн талбайд бэлэн байлгах	Бүрэн хэрэгжсэн	Түлш түгээх хэсгийг цементэлсэн. Саармагжуулах хэрэгсэлийг захиалганд өгсөн.	

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
14.		Бусад шаардлагагүй тохиолдолд гадаргын хэлбэр, төрх байдлыг өөрчлөхгүй байх		Газрын гадаргын хэлбэр, төрх байдлыг өөрчилөхөөр тохиолдол гараагүй бөгөөд хяналт тавин ажиллаж байна.	
АМЬТНЫ АЙМАГ					
20.	Малын бэлчээрийг доройтуулахаас сэргийлэх	Уурхайн тээврийн замыг шаардлагатай үед чийгшүүлж усалгаа хийх	Бүрэн хэрэгжсэн	Уулын ажил тоосжилт үүсэхээр олон техник явж ажиллаагүй.	

4.2 Нөхөн сэргээлтийн ажлын төлөвлөгөөний биелэлт

Ордын нөхөн сэргээлтийг “Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт, Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5917:2008” стандартад нийцүүлэн БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны 03 дугаар сарын 30-ны өдрийн А-138 дугаар тушаалаар батлагдсан “Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал”-ын дагуу гүйцэтгэх ба нөхөн сэргээлтэнд шаардагдах зардлыг Байгаль орчин, уур амьсгал өөрчлөлтийн яамны сайд, Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яамны сайдын хамтарсан 2010 оны 05 сарын 17-ны өдрийн А-132/112 дугаар тушаалаар батлагдсан аргачлалын дагуу тооцоолно.

Төслийн 1 дэх жил болох 2025 онд уул техникийн нөхцлөөр техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийгдэх боломжгүй тул төсөл хэрэгжих 4 дэх жилээс хийгдэнэ. Иймд 2025 оны БОМТ-д нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ тусгагдаагүй болно.

4.3 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөөний биелэлт

Төслийн MV-017700 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд зайлшгүй нүүлгэн шилжүүлэх шаардлагатай асуудал байхгүй байна.

4.4 Түүх, соёлыг өвийг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт

Төсөл хэрэгжих уурхайн ашиглалтын үйл явцад түүх соёлын дурсгалт зүйлс олдвол уурхайн үйл ажиллагааг түр зогсоон зохих байгууллагад мэдэгдэж, түүх соёлын дурсгалт зүйлсийг хамгаалах ажлыг зохион байгуулах болно.

4.5 Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 3.1.11 -д “Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах” гэж төслийн үйл ажиллагаанд өртөгдөн унаган төрх, хэв шинж, амьдрах орчноо алдсан биологийн олон янз байдлыг өөр газарт нөхөн хамгаалах арга хэмжээг ойлгоно гэж заасан байдаг. Ашигт малтмалын ашиглалтын нөлөөлөлд өртөж буй биологийн олон янз байдлыг тухайн газартай экологийн хувьд төстэй нөхцөлд, өөр газарт дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх шаардлага бий болсон тул биологийн төрөл зүйлд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах, нөхөн сэргээлт хийх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хүснэгт 8. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг, стандарт аргачлал
1	Мэргэжлийн байгууллагын зөвлөгөө, дүгнэлтийг үндэслэн зэрлэг амьтдыг хамгаалах биотехникийн арга хэмжээ төлөвлөж хэрэгжүүлэх	Орон нутгийн саналын дагуу	-	Орон нутгаас дүйцүүлэн хамгаалах ажлын санал одоогийн байдлаар ирээгүй.
2	Орон нутгаас авсан саналын дагуу дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэх	Орон нутгийн саналын дагуу	-	

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

4.6 Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 9. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Тайлбар	Гүйцэтгэл
<p>Түлшний агуулах, засварын газар, ажилчдын байр, цахилгаан үүсгүүр бүхий газруудад гал түймэр гарах магадлалтай. Мөн хаврын хуурайшилт ихтэй өдрүүдэд тамхины цог зэргээс хээрийн түймэр гарч болзошгүй</p>	<p>Галын болон байгалийн аюул гамшгаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт зохион байгуулах</p>	<p>Ажиллагсдад байгаль орчин, ХАБЭА-н чиглэлээр заавар зөвлөгөөгөөр хангаж ажилласан.</p>	
	<p>Гал унтраах багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулах</p>	<p>Галын аюулаас хамгаалах хэрэгсэлүүдийг стандартын дагуу байршуулан ажиллаж байна.</p>	
	<p>Гал түймрээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас хийж, шаардлагатай газруудад нүдэнд харагдахуйц газруудад байрлуулах</p>		

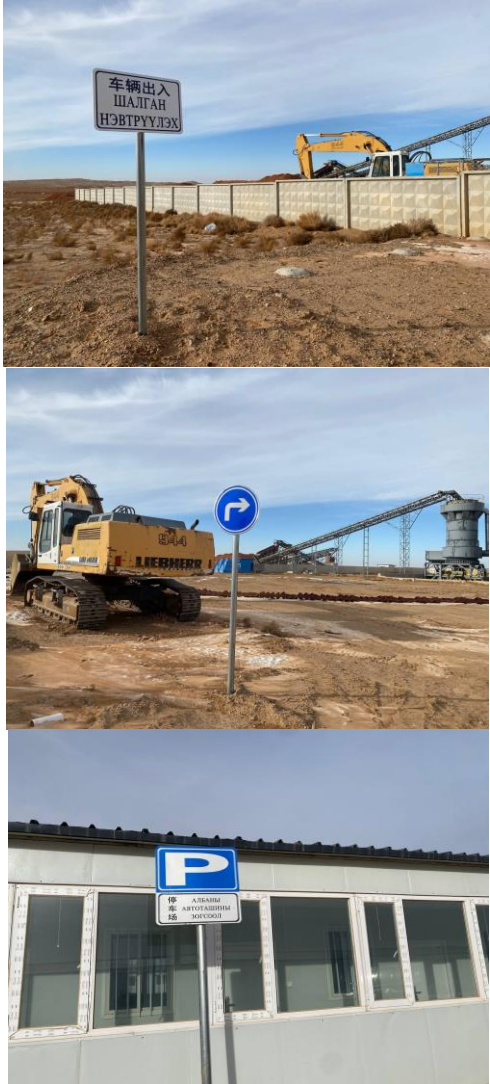
ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Тайлбар	Гүйцэтгэл
			
<p>Үйлдвэрлэлийн осол, аваар, ажилчид бэртэх, эрүүл мэнд хохирох, амь нас эрсдэх, уурхайн үйл ажиллагаа саатах, тоног төхөөрөмж эвдэрч гэмтэх</p>	<p>Ажилчдыг ээлжинд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулах</p> <p>Жил бүр мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний тусламжтайгаар хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулах</p>	<p>Ээлжинд ажиллаж буй ажиллагсад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулан, өдөр тутмын заавар зөвлөгөөгөөр ханган ажилласан.</p>	

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Тайлбар	Гүйцэтгэл
	<p>Осол аваар гарч хүний эрүүл мэнд хохирсон тохиолдолд яаралтай анхан шатны тусламж үзүүлэх, анхан шатны тусламжийн эмийн санг машины кабин, ажлын байрт байрлуулах</p>	<p>Яаралтай анхан шатны тусламж үзүүлэх, анхан шатны тусламжийн эмийн санг уурхайн кемпд байршуулсан.</p>	
	<p>Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангах</p>	<p>Ажиллагсдад өвөл, зуны хөдөлмөр хамгааллын иж бүрэн хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангасан.</p>	

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Тайлбар	Гүйцэтгэл
<p>Жолооч нарын санамсар болгоомжгүй үйлдлээс машин техникүүд мөргөлдөх, хүн амьтан дайрах, мөргөх зэргээр гэмтээж бэртээх гэх мэт осол аваар гарах</p>	<p>- Жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах - Анхааруулга, замын тэмдэг тэмдэглэгээг шаардлагатай газруудад байрлуулах - Уурхайн талбай дотод таних тэмдэг тэмдэглэгээг байрлуулах</p>	<p>Уурхайн дотоод талбайд анхааруулах тэмдэг, тэмдэглэгээнүүдийг байршуулсан.</p>	

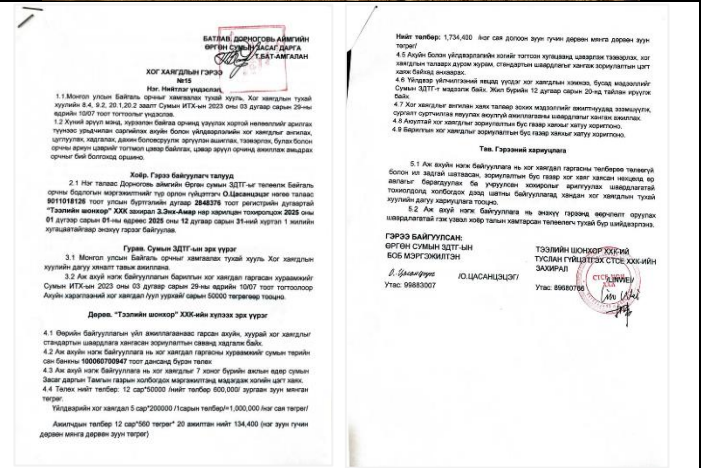
**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Тайлбар	Гүйцэтгэл
			

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

4.7 Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 10. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
Хатуу хог хаягдлыг тогтмол зайлуулаагүйгээс орчин бохирдох	Энгийн хог хаягдлын ангилан ялгадаг хогийн савыг тавих	Бүрэн хэрэгжсэн	Хог хаягдлын савуудыг шаардлагатай газруудад байрлуулсан.	
	Ахуйн хаягдлыг ангилах, дахин ашиглах зүйлсийг цуглуулах цэг байгуулах, нэгдсэн цэгт тушаах арга хэмжээг авч байх	Бүрэн хэрэгжсэн	2025 оны хог хаягдлын гэрээг Өргөн сумын Засаг даргатай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
	Хог хаягдлыг цуглуулах савыг битүүмж сайтай хийх	Бүрэн хэрэгжсэн	Хог хаягдлын түр хадгалах цэгийг битүүмж сайтай байхаар байршуулсан.	
	Хог хаягдлын хор уршиг, ангилан ялгах талаар ажиллагсад сургалт явуулах, хог хаягдлын мэдээллийн сангийн бүртгэл хөтлөх	Бүрэн хэрэгжсэн	Ажиллагсад байгаль орчны зөвлөгөөгөөр ажилласан. заавар, хангаж	
	Ил задгай хог хаяхгүй байх талаар анхааруулга санамж бүхий самбар, тэмдэгжүүлэлттэй болгох	Бүрэн хэрэгжсэн	Хог хаягдлын цэгийн орчимд анхааруулга санамж байршуулсан.	

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
	Хог хаягдал түр хадгалах талбайг нэвчилт явагдахааргүй тохижуулах	Бүрэн хэрэгжсэн	Хог хаягдал түр хадгалах цэгийг нэвчилт явагдахааргүй засаж тохижуулсан.	

4.8 Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ) нь “Тээлийн шонхор” ХХК -аас явуулж байгаа үйл ажиллагаа, хэрэгжүүлж байгаа төсөл нь байгаль орчин, хүний амьдрах орчинд хэрхэн нөлөөлж байгаа, үзүүлж буй нөлөөлөл нь зөвшөөрөгдөх хязгаарт байгаа эсэхийг хянах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, хэмжих, шинжлэх арга, стандарт, хяналт хийх байршил, давтамж зэргийг бүхэлд нь тусгасан нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэг чухал баримт бичиг юм.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр нь байгаль орчныг хамгаалан төлөвлөгөөтэй нягт уялдсан бөгөөд байгаль орчныг хамгаалахаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний үр дүнг илэрхийлж, уг авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ үр ашигтай байгаа эсэхэд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдэд юуг анхаарах шаардлагатайг зааж өгнө.

Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай Монгол Улсын хуулиудын дагуу “Тээлийн шонхор” ХХК батлагдсан арга, аргачлалаар, итгэмжлэгдсэн тоног төхөөрөмжөөр байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлыг явуулах шаардлагатай. Тухайн жилд хийсэн хяналт шинжилгээний үр дүнгүүдийг жил бүрийн 12 дугаар сарын 1-ний дотор холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллага /Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам/-д хүргүүлэн хянуулж, дараа оныхоо төлөвлөгөөг батлуулж ажиллах ёстой.

Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлэх, батлагдсан арга, аргачлалаар дээжлэлт, хэмжилт хийх, холбогдох нарийвчлал, тохиргоог хангасан багаж тоног төхөөрөмжөөр шинжилгээг хийлгэх, үр дүнг шаардагдах нэгжийн системээр гаргах зэрэг бүхий л үйл ажиллагааг “Тээлийн шонхор” ХХК хариуцах болно. Байгаль орчны хяналт шинжилгээг тус төслийн байгаль орчны хэлтсийн холбогдох ажилтнууд хариуцан гүйцэтгэх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд гаднаас мэргэжлийн байгууллагуудыг татан оролцуулна.

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хүснэгт 11. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
1	Хөрсний агрохими хөрсний механик бүрэлдэхүүн	Ил уурхай, овоолго, ажилчдын тосгон, ШТМ түгээх цэгийн орчим болон олборлолтод өртөөгүй цэгт	Бүрэн хэрэгжсэн	Хөрсний агрохимийн шинжилгээг 2025 оны 04 сарын 11-ний өдөр 3 цэгт дээж авч “Инженер геодези” ХХК-ийн хөрс судлалын итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн. /шинжилгээ хийгдсэн цэг-1 44.615593, 110.521412 шинжилгээ хийгдсэн цэг-2 44.609318, 110.495953 шинжилгээ хийгдсэн цэг-3 44.612858, 110.515670/ /шинжилгээний дүнг хавсаргав/	

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
2	Хөрсний хүнд металлын агууламж	Ил уурхай, овоолго, ажилчдын тосгон, ШТМ түгээх цэгийн орчим болон олборлолтод өртөөгүй цэгт	Бүрэн хэрэгжсэн	Хөрсний хүнд металлын шинжилгээг 2025 оны 04 сарын 11-ний өдөр 3 цэгт дээж авч “Инженер геодези” ХХК-ийн хөрс судлалын итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн. /шинжилгээ хийгдсэн цэг-1 44.615593, 110.521412 шинжилгээ хийгдсэн цэг-2 44.609318, 110.495953 шинжилгээ хийгдсэн цэг-3 44.612858, 110.515670/ /шинжилгээний дүнг хавсаргав/	

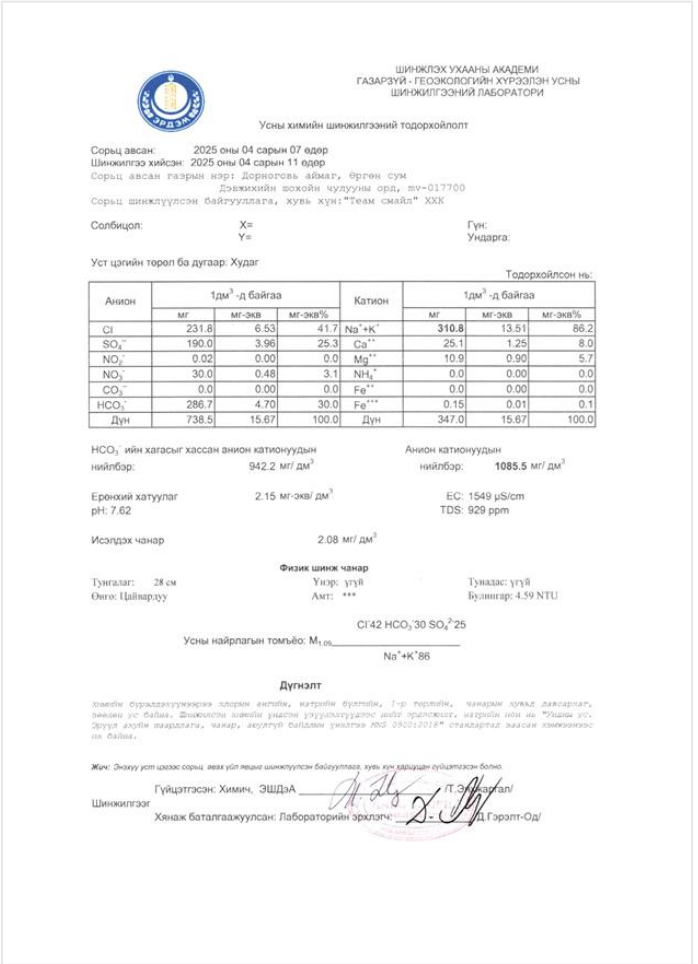

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
3	Хөрсний эрүүл ахуй, микробиологи	Ил уурхай, овоолго, ажилчдын тосгон, ШТМ түгээх цэгийн орчим болон олборлолтод өртөөгүй цэгт	Бүрэн хэрэгжсэн	Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээг 2025 оны 04 сарын 11-ний өдөр 3 цэгт дээж авч “Инженер геодези” ХХК-ийн хөрс судлалын итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн. /шинжилгээ хийгдсэн цэг-1 44.615593, 110.521412 шинжилгээ хийгдсэн цэг-2 44.609318, 110.495953 шинжилгээ хийгдсэн цэг-3 44.612858, 110.515670/ /шинжилгээний дүнг хавсаргав/	

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
2.1	Усны чанар рН, ууссан нийт давс (жингийн аргаар), усны ерөнхий шинжилгээ	Унд ахуйн ус хангаж буй гүний худаг	Бүрэн хэрэгжсэн	Төслийн унд ахуй хангаж буй уснаас дээж авч 2025 оны 04 сарын 07-ний өдөр дээж авч “Шинжлэх ухааны академи Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэн усны шинжилгээний лаборатори”-д шинжлүүлсэн. /шинжилгээний дүнг хавсаргав/	
2.2	Усны чанар Микробиологи		Бүрэн хэрэгжсэн		

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

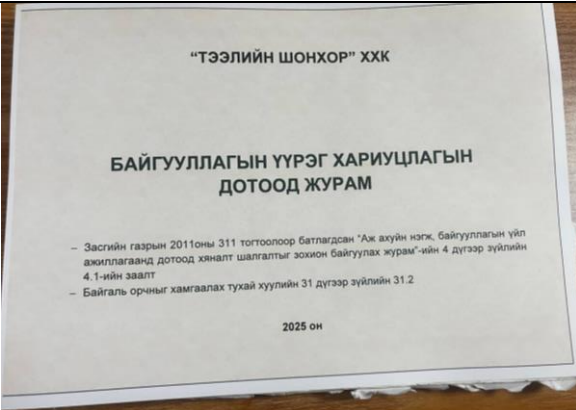

4.9 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Төслийн үйл ажиллагааны туршид байгаль орчинд хамгийн бага сөрөг нөлөөтэйгөөр үйл ажиллагаа явуулах үүрэг хүлээж, мэргэжлийн боловсон хүчнээс бүрдсэн байгаль орчны асуудал хариуцсан байгаль орчны алба байгуулах ба төслөөс үзүүлж байгаа сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, арилгах, байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ авч ажиллах боловч төслийн удирдлагын хэмжээнд онцгойлон анхаарч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүд байна.

Хүснэгт 12. Удирдлага зохион байгуулалт зардлын төлөвлөгөөний биелэлт

Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Тайлбар	Гүйцэтгэл
Байгаль орчныг хамгаалах, үйлдвэрлэлийн осол, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаарх сургалтыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран жилд 1 удаа зохион байгуулах	Бүрэн хэрэгжсэн	Компанийн ХАБЭА-н дүрэм журманд “Аваар устгах төлөвлөгөө” гарган ажилчдад танилцуулан мөрдөж ажиллаж байна. 2025 оны сургалтын төлөвлөгөөнд тусгаснаар энэ ондоо багтаж нийт ажилчдын сургалт авахаар төлөвлөсөн.	
Уурхайн ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр бүрэн хангах	Бүрэн хэрэгжсэн	“Хувийн хамгаалах хэрэгсэл ажлын хувцасны олголт ба ашиглалт”-ын журамн дагуу ажилчдыг НБХХХ-ээр хангаж ажиллаж байна.	

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

<p>Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам боловсруулж мөрдөх</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Байгууллагын дотоод дүрэм журам, Кемпийн дотоод журам, ХАБЭА-н дүрэм журам, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаануудыг гарган, хяналт тавин мөрдөн ажиллаж байна</p>	
<p>Галын аюулаас хамгаалах хэрэгсэл, эрүүл ахуйн хэрэгслээр хангах</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Галын аюулаас хамгаалах хэрэгсэлүүдийг стандартын дагуу байршуулан ажиллаж байна.</p>	

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ӨРГӨН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ ДЭВЖИХИЙН ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

4.10 БОМТ-г хэрэгжилтийн нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

Төсөл хэрэгжүүлэгч “Тээлийн шонхор” ХХК жил бүр БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тайлан хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг даргад тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг жил тутамд хүргүүлнэ.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь уурхайн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгах, байгаль орчны бохирдлоос сэргийлэх, тогтвортой уул уурхайг дэмжих үүрэг хүлээсэн бөгөөд ажилчид, орон нутгийн иргэд болон бусад сонирхогч талуудад төслийн байгаль орчны бодлого үйл ажиллагааг нээлттэй болгох, ажил хэрэгч харилцааг дэмжих үүднээс төслийн БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнан, хэлэлцүүлнэ. Тус хэлэлцүүлгийг жил бүр 10-р сард зохион байгуулах ба тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланд хэлэлцүүлгийн үр дүнг оруулна.

Хүснэгт 13. БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

№	БОМТ, БОМТ-ийн хэрэгжилтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээний агуулга	Тайлбар
1	БОУАӨЯ болон Дорноговь аймгийн Байгаль орчны газарт	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан боловсруулж сумын засаг захиргаанд хүргүүлнэ.	БОМТ-ний биелэлт	2025 оны БОМТ-ийн биелэлтийн тайланг боловсруулж Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 сарын 29-ний өдрийн А/618 тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулж хүлээлгэн өгч ажиллаж байна.

БАТЛАВ. ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН
ӨРГӨН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Т. БАТ-АМГАЛАН

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 09 дүгээр сарын 24-ний өдөр

Дугаар 25

Өргөн сум

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Байгаль орчны газрын 2025 оны 50 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, сумын Засаг даргын 2025 оны А/78 дугаар захирамжийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Дорноговь аймгийн Өргөн сумын Байгаль орчны бодлогын мэргэжилтний үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч О.Цасанцэцэг, Ус ашиглагчийг төлөөлж Дорноговь аймгийн Өргөн сумын Сүмийн булаг багийн нутаг дэвсгэрт байрлалтай, 9011018126 улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, 2848376 регистрийн дугаартай "Тээлийн шонхор" ХХК-ний гүйцэтгэх захирал З.Энх-Амар нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатай байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Дорноговь аймгийн Өргөн сумын нутагт орших Дэвжихийн шохойн чулууны үйлдвэр

2.2 Ашиглах усны хэмжээ: /Дүгнэлтийн 15-д заасан хэмжээгээр ашиглана/

2.3 Унд ахуйн, м³/ жилд **829,9 м³/жилд**

2.4 Зам талбайн тоосжилт дарахад шаардагдах усны хэмжээ **4940,0 м³/жилд**

2.5 Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах ус **1680,0 м³ жилд**

2.6 Шаардлагатай тохиолдолд ус нэмж дүүргэх м³/жилд

2.7 Усны эх үүсвэрийн байршил: солбицол

Х	У
110 33 1.93"	44 37 1.55"
110 33 1.91"	44 36 36.56"
110 32 1.91"	44 36 36.56"
110 32 1.91"	44 36 53"
110 31 0"	44 36 53"
110 31 1.91"	44 36 31.56"
110 30 1.92"	44 36 31.56"

2.8 Тоног төхөөрөмжийн нэр марк: Хөрс хуулалт, шохойн чулуу олборлолтыг Hyundai R430-LC9 маркийн эксаватор, авто ачигч, HOWO маркын автосамосмал, Caterpillar бульдозер, тэсэлгээний өрмөдлөг хийхэд KQG-C351 маркын өрмийн машин тус тус ашиглана.

2.9 Нийт ашиглах усны хэрэглээ- $829,9\text{ м}^3 + 4940,0\text{ м}^3 + 1680,0\text{ м}^3 = 7449,9\text{ м}^3$

Байгаль орчны сайдын 2015 оны А/001 дугаар тушаалаар баталсан Нэгж Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд зарцуулах усны гурь норм-ын дагуу тооцож итгэлдүүр.

1 м³ усны нөөц ашигласны төлбөр: $3000\text{ төг} / \text{м}^3 \times 0,20 \times 0,25 = 150,0\text{ төг}$ байна.

$4940,0\text{ м}^3 \times 150,0\text{ төг} / \text{м}^3 = 741000,0\text{ төгрөг}$

$829,9\text{ м}^3 \times 95,9\text{ төг} / \text{м}^3 = 79587,4\text{ төгрөг}$

$1680,0\text{ м}^3 \times 72,0\text{ төг} / \text{м}^3 = 120960,0\text{ төгрөг}$

Усны нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлсөн мэдээ тайланг хавас, бүтэж жилээр гарган өгнө.

2.14. Усны тоолуур: Усны эх үүсвэрүүдэд Стандартчилал хэмжил зүйн газраар баталгаажуулсан тоолуурыг хэрэглэнэ. Тоолуурын заалтыг Байгаль орчны мэргэжилтэн, иргэний төлөөлөл, бэлгэн Засаг дарга нарын оролцоотой тэмдэглэл, акт үйлдэнэ.

Гурав. Талуудын эрх үүрэг

3.1. Гэрээ байгуулагч талууд Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.1б, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1.-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, шалчилгээний үзүүлэлт, экологийн паспорт хөтлөх АМНС 4219-94/ Засгийн газрын тогтоол, төлбөр тооцох аргачлал гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, дахь заалтуудад заагдсан усны чанар, найрлага, ус хангаалах арга хэмжээ, усны тоолуурын талаарх мэдээллийг тусгайлан гаргаж Байгаль орчны газарт ирүүлнэ.

4.4. Ус ашиглагч нь 2025 оны 11 дугаар сарын 05-ны дотор ус ашиглалтын тайлан болон усны нөөц ашигласны төлбөрийн мэдээг хүлээн авч гэрээний биеэлэлтийг дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэж аймгийн Байгаль орчны газар болон Сумын Засаг даргын Тамгын газарт ирүүлнэ.

4.5. Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хуртал хувиар өслөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч ажиллах /Усны тухай хуулийн 31.2-р зүйл/

4.6. Талуудын тохиролцооноор гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох ба биегээр үйлдэнэ.

4.7. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хүтэцгээнээс нь өмнө цуцалж болно.

4.7.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр туугай хэрэгцээнд шилжсэн

4.7.2. Аль нэг тал татан буугдсан бол

4.8. Ус ашиглах дүгнэлт гаргах үйлчилгээний хэлс болох 50000 төгрөгийг Байгаль орчны газрын Төрийн сан бичиг 100000013001 дансанд тусгах /Байгаль орчин ногоон хөгжлийн сайдын 2018 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн А/376 тоот тушаал/.

4.9. Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэм"-ийг мөрдөн ажиллах / Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга хот байгуулалтын сайдын 2015 оны А/230/127 хөтөрсөн тушаал/.

4.10. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бичлэгийг Байгаль орчин, Аялал жуулчлалын газарт ирүүлэх.

4.11. Байгаль орчны чиглэлээр эрхлэх үйл ажиллагаанд зөвшөөрөл олгоход, Монгол Улсын "Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай" хуулийн 21.1.20 дахь заалтын дагуу ус ашиглах зөвшөөрлийн хураамж 60000 төгрөгийг Өргөн сумын Төрийн банкны MN070090100060700941 дансанд байршуулна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

УС АШИГЛУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОСЛОГЫН

МЭРГЭЖИЛТНИЙ ГҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН

ГҮНЦЭЛЭГЧ

УТАС: 7733007

О.ЦАСАНЦЭЦЭГ

УС АШИГЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

"ТЭЭЛИЙН ШОНХОР" ХОХ-НЫ
ЗАХИРАЛ

Э.ЭНХ-АМАР

УТАС: 7710163

БАТЛАВ. ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН
ӨРГӨН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Т.БАТ-АМГАЛАН

**ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ
№15**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн 8.4, 9.2, 20.1, 20.2 заалт Сумын ИТХ-ын 2023 оны 03 дугаар сарын 29-ны өдрийн 10/07 тоот тогтоолыг үндэслэв.

1.2 Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэх ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулж эргүүлэн ашиглах, тээвэрлэх, булах болон орчны ариун цэврийг тогтмол цэвэр байлгах, цэвэр эрүүл орчинд ажиллаж амьдрах орчныг бий болгоход оршино.

Хоёр. Гэрээ байгуулагч талууд

2.1 Нэг талаас Дорноговь аймгийн Өргөн сумын ЗДТГ-ыг төлөөлж Байгаль орчны бодлогын мэргэжилтнийг түр орлон гүйцэтгэгч **О.Цасанцэцэг** нөгөө талаас **9011018126** тоот улсын бүртгэлийн дугаар **2848376** тоот регистрийн дугаартай **“Тээлийн шонхор” ХХК** захирал **З.Энх-Амар** нар харилцан тохиролцож **2025** оны **01** дүгээр сарын **01**-ны өдрөөс **2025** оны **12** дугаар сарын **31**-ний хүртэл 1 жилийн хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав. Сумын ЗДТГ-ын эрх үүрэг

3.1 Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Хог хаягдлын хуулийн дагуу хяналт тавьж ажиллана.

3.2 Аж ахуй нэгж байгууллагын барилгын хог хаягдал гаргасан хураамжийг Сумын ИТХ-ын 2023 оны 03 дугаар сарын 29-ны өдрийн 10/07 тоот тогтоолоор Ахуйн хэрэглээний хог хаягдал /уул уурхай/ сарын 50000 төгрөгөөр тооцно.

Дөрөв. “Тээлийн шонхор” ХХК-ийн хүлээх эрх үүрэг

4.1 Өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаанаас гарсан ахуйн, хуурай хог хаягдлыг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын саванд хадгалж байх.

4.2 Аж ахуйн нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны хураамжийг сумын төрийн сан банкны **100060700947** тоот дансанд бүрэн төлөх

4.3 Аж ахуй нэгж байгууллага нь хог хаягдлыг 7 хоног бүрийн ажлын өдөр сумын Засаг даргын Тамгын газрын холбогдох мэргэжилтэнд мэдэгдэж хогийн цэгт хаях.

4.4 Төлөх нийт төлбөр: 12 сар*50000 /нийт төлбөр 600,000/ зургаан зуун мянган төгрөг.

Үйлдвэрийн хог хаягдал 5 сар*200000 /1сарын төлбөр/=1,000,000 /нэг сая төгрөг/

Ажилчдын төлбөр 12 сар*560 төгрөг* 20 ажилтан нийт 134,400 (нэг зуун гучин дөрвөн мянга дөрвөн зуун төгрөг)

Нийт төлбөр: 1,734,400 /нэг сая долоон зуун гучин дөрвөн мянга дөрвөн зуун төгрөг/

4.5 Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хогийг тогтсон хугацаанд цэвэрлэж тээвэрлэх, хог хаягдлын талаарх дүрэм журам, стандартын шаардлагыг хангаж зориулалтын цэгт хаяж байхад анхаарах.

4.6 Үйлдвэр үйлчилгээний явцад үүсдэг хог хаягдлын хэмжээ, бусад мэдээллийг Сумын ЗДТГ-т мэдээлж байх. Жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-нд тайлан ирүүлж байх.

4.7 Хог хаягдлыг ангилан хаях талаар зохих мэдээллийг ажилтнуудад эзэмшүүлж, сургалт суртчилгаа явуулах аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж ажиллах.

4.8 Аюултай хог хаягдлыг зориулалтын бус газар хаяхыг хатуу хориглоно.

4.9 Барилгын хог хаягдлыг зориулалтын бус газар хаяхыг хатуу хориглоно.

Тав. Гэрээний хариуцлага

5.1 Аж ахуйн нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны төлбөрөө төлөөгүй болон ил задгай шатаасан, зориулалтын бус газар хог хаяг хаясан нөхцөлд өр авлагыг барагдуулах ба учруулсан хохиролыг арилгуулах шаардлагатай тохиолдолд холбогдох дээд шатны байгууллагад хандан хог хаягдлын тухай хуулийн дагуу хариуцлага тооцно.

5.2 Аж ахуй нэгж байгууллага нь энэхүү гэрээнд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл хоёр талын хамтарсан төлөөлөгч тухай бүр шийдвэрлэнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

**ӨРГӨН СУМЫН ЗДТГ-ЫН
БОБ МЭРГЭЖИЛТЭН**

О.Цасанцэцэг
Утас: 99883007

Ю.ЦАСАНЦЭЦЭГ/

**ТЭЭЛИЙН ШОНХОР ХХК-ИЙ
ТУСЛАН ГҮЙЦЭТГЭХ СТСЕ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ**

Утас: 89680766

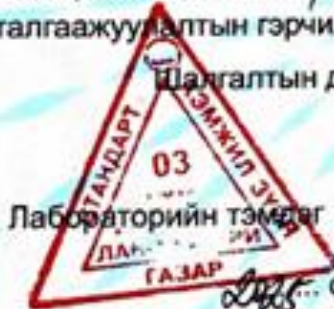

СТАНДАРТ,
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ГАЗАР

УСНЫ ТООЛУУРЫН
БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ283004.....

.....-д
(хэрэглэгчийн нэр)
ашиглаж байгаа LXSG-32 загварын 10 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 32 мм-ийн голчтой № 2508000125 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 020 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
..... 2027 оны 09 -р сарын 25 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 00000 м³
.....
Улсын шалгагчийн
гарын үсэг, тэмдэг
.....
2025 оны ... 09 -р сарын 25 -ны өдөр

"ЧАНДМАНЬ-НЛЧ" ХХК
УСНЫ ТООЛУУР ХОЛБОЛТ, УГСРАЛТЫН АКТ

20250035

Бүтээгдэхүүн үйлдвэр ХХК -д ашиглаж байгаа
LXSG марк 2.019.000.015 хугаар 32 голчтой 0001 зэмлэстэй хүйтэн усны тоолуурын холболт, угсралтын
ажлааг хийв.

Тоолуурын холболт, угсралтыг хийсэн:

Усны тоолуурын техникч _____

(гарын үсэг)

Засварчин _____

(гарын үсэг)

Хүхээн авсан:

Наран
(гарын үсэг)

МОНГАТ БУСАН
(овог нэр)

2025 оны 11-р сарын 03-ны өдөр

УСНЫ МЭДЭЭЛЛИЙН САН

Байгаль орчны Сайдын
2004 оны 185 тоот
тушаалаар батлав.

**ӨРӨМДМӨЛ ХУДГИЙН
ТЕХНИКИЙН ПАСПОРТ**

ЭНЭХҮҮ ПАСПОРТЫГ ХУДАГ ЭЗЭМШИГЧ ӨМЧИЛНӨ

Сум, дүүрэг, хороо Дорноговь аймгийн Сүхбаатар сум
Эзэмшигч иргэн, байгууллагын нэр
Өрөмдмөл худгийн Шинэхан түүхүүрэн үйлдвэр II

Улсын №
Байршиж буй газар Сүхбаатарын шалбаралт
үйлдвэр II

Ус ашиглах гэрээний №
Ус ашиглах эрхийн бичгийн №

Худаг гаргасан /аж

Т.Дугар ххк
(Т.Дугар)

Баталгаажуулсан:

Дорноговь аймаг /нийслэлийн-ийн Байгаль орчны албаны

Тамга

ХУДГИЙН БАЙРШЛЫН СОЛБИЦОЛ

Уртраг: 44° 37' 12" 12"
Өргөрөг: 110° 30' 53" 22"
Үнэмлэхүй өндөр: 256 м,

Аймгийн код	Аймгийн код	Худгийн зориулалтын код
06	07	24488

Дорноговь аймгийн, хотын Сүхбаатар сумын,
2 дүүргийн, хорооны, байгийн Сүхбаатар II гэдэг газарт,
Сүхбаатарын түүхүүрэн хангалт -д зориулан
Дорноговь аймгийн, /хотын/
"Говь үндэсний" компанийн Т.Дугар менежер ахлагчтай
анги, бригад POWER-6000 маркын станкоор
Төрийн үйлдвэр аргаар
уул худгийн цооногийг 2024 оны 05 сар 15 өдөрөөс
2024 оны 08 сар 15 өдөр хүртэл өрөмдөж гаргав.

II. ЦОНОГИЙН ЗҮСЭЛТ

Масштаб см.м	Үеийн ул хуртлэх гүн (м)	Геологийн зүсэлт	Чулуулгийн бичлэг, геологийн насны индекс	Хийц зохиомж	
				Суултын шүүрийн яндангийн байрлал	Суулгасан гүн, м
	60	6.5	НЯГТШАВАР		
	10				
	20				
	30		ЦАГААН		
	40		СААРЛӨНГӨ		
	40		ТЭЙ ЦОХОЙН ЧУЛУУ		
	50		НЯГТ ХАТУУ		
	55				
	60	60	АНГИМТАЙ ЦОХОЙН ЧУЛУУ		
	70		ЦОХОЙН ЧУЛУУ		
	80		НЯГТ ХАТУУ		
	90	92			
	100		ХАРХОХ ФАГИЙН ЦАХИУРЛАГ ЗАНАР		
	110	110	КВАРЦ ЗАНАРЫНҮЕ		
	116				116 м
					118 мм

III. ЦОНОГИЙН ЗҮСЭЛТ

1. Шинжилгээ хийсэн он, сар, өдөр

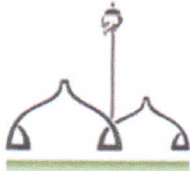
Үзүүлэлтүүд	Уст үеийн № ба интервал		
	№ м	№ м	№ м
дээж авсан	2024	10 сар	10
Лабораторт өгсөн	2024	10 сар	10

2. Физикийн шинж чанар:

Үзүүлэлтүүд	Уст үеийн № ба интервал		
	№ м	№ м	№ м
Өнгө	уур		
Үнэр	уур		
Амт	бала уурга давсагтай		
Тунгалаг чанар	булгартай		
Тунадас	уур		
Булингар	уур		
Температур С°			

3. Химийн найрлага

Үзүүлэлтүүд	Нэгж хэмжээ	Уст үеийн № ба интервал		
		№ м	№ м	№ м
РН (идэвхит урвал)	7,0	7,0		
CO ₂ (Чөлөөт)	мг/л			
CO ₂ (түрэмгий)				
H ₂ S (хүхэрт үстөрөгч)				
SiO ₂ (Цахиурын 2 исэл)				
Исэлдэх чанар O ₂				
Хуурай үлдэгдэл 180°C				
Ерөнхий хатуу	мг, экв/л	43,5		
Арилгах хатуу				
Тогтмол хатуу				

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899

E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 04 сарын 11

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 04 сарын 14-16

Дээж авсан газрын нэр: Дорноговь аймаг, Өргөн сум, Дэвжихийн шохойн чулууны орд
MV-017700

Координат: 44.615593 110.521412

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Team Смайл” ХХК

Харилцах утас: 99058080

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүн

Лаб №	Дээжний нэр	Хариу		Лавлах хэмжээ
		Нянгийн нийт тоо	$1 \cdot 10^5$	
25/2260	Зүсэлт-1	<i>E.Coli</i>	≥ 0.1	≥ 0.1
		<i>Salmonella</i>	Илрээгүй	Илрэхгүй
		<i>Cl.perfringens</i>	≥ 0.1	≥ 0.1

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Шинжилгээ хийсэн стандарт: MNS 6341:2012; MNS 5367:2004; MNS 3297:2019

Хөрсний бичил амь судлалын үзүүлэлтийн бохирдлын үнэлгээ MNS:ISO 3297:2019

Хөрсний бохирдлын түвшин	Гэдэсний савханцар илрэх хамгийн бага хэмжээ (Колититр)	Агааргүйтэн нян илрэх хамгийн бага хэмжээ (Перфрингенс титр)	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян (Салмонелла) (1 гр-д)
Цэвэр	≥ 0.1	≥ 0.1	Илрэхгүй
Бага бохирдолтой	0.01	0.01	Илрэхгүй
Дунд бохирдолтой	0,001	0,001	Илрэхгүй
Их бохирдолтой	≤ 0.0001	≤ 0.0001	Илрэхгүй

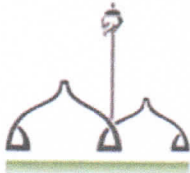
Лабораторийн эрхлэгч:

Задлан шинжээч:

Л. Цагаандархи /MS.c/

Б. Номин

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899

E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 04 сарын 11

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 04 сарын 14-16

Дээж авсан газрын нэр: Дорноговь аймаг, Өргөн сум, Дэвжихийн шохойн чулууны орд
MV-017700

Координат: 44.609318 110.495953

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Team Смайл” ХХК

Харилцах утас: 99058080

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүн

Лаб №	Дээжний нэр	Хариу		Лавлах хэмжээ
25/2261	Зүсэлт-2	Нянгийн нийт тоо	$0.5 \cdot 10^5$	-
		<i>E.Coli</i>	≥ 0.1	≥ 0.1
		<i>Salmonella</i>	Илрээгүй	Илрэхгүй
		<i>Cl.perfringens</i>	≥ 0.1	≥ 0.1

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Шинжилгээ хийсэн стандарт: MNS 6341:2012; MNS 5367:2004; MNS 3297:2019

Хөрсний бичил амь судлалын үзүүлэлтийн бохирдлын үнэлгээ MNS:ISO 3297:2019

Хөрсний бохирдлын түвшин	Гэдэсний савханцар илрэх хамгийн бага хэмжээ (Колититр)	Агааргүйтэн нян илрэх хамгийн бага хэмжээ (Перфрингенс титр)	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян (Салмонелла) (1 гр-д)
Цэвэр	≥ 0.1	≥ 0.1	Илрэхгүй
Бага бохирдолтой	0.01	0.01	Илрэхгүй
Дунд бохирдолтой	0,001	0,001	Илрэхгүй
Их бохирдолтой	≤ 0.0001	≤ 0.0001	Илрэхгүй

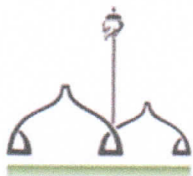
Лабораторийн эрхлэгч:

Задлан шинжээч:

Л. Цагаандархи /MS.c/

Б. Номин

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899

E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 04 сарын 11

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 04 сарын 14-16

Дээж авсан газрын нэр: Дорноговь аймаг, Өргөн сум, Дэвжихийн шохойн чулууны орд
MV-017700

Координат: 44.612858 110.515670

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Team Смайл” ХХК

Харилцах утас: 99058080

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүн

Лаб №	Дээжний нэр	Хариу		Лавлах хэмжээ
		Нянгийн нийт тоо		
25/2262	Зүсэлт-3	Нянгийн нийт тоо	$0.1 \cdot 10^5$	-
		<i>E.Coli</i>	0.01	≥ 0.1
		<i>Salmonella</i>	Илрээгүй	Илрэхгүй
		<i>Cl.perfringens</i>	≥ 0.1	≥ 0.1

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Шинжилгээ хийсэн стандарт: MNS 6341:2012; MNS 5367:2004; MNS 3297:2019

Хөрсний бичил амь судлалын үзүүлэлтийн бохирдлын үнэлгээ MNS:ISO 3297:2019

Хөрсний бохирдлын түвшин	Гэдэсний савханцар илрэх хамгийн бага хэмжээ (Колититр)	Агааргүйтэн нян илрэх хамгийн бага хэмжээ (Перфрингенс титр)	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян (Салмонелла) (1 гр-д)
Цэвэр	≥ 0.1	≥ 0.1	Илрэхгүй
Бага бохирдолтой	0.01	0.01	Илрэхгүй
Дунд бохирдолтой	0,001	0,001	Илрэхгүй
Их бохирдолтой	≤ 0.0001	≤ 0.0001	Илрэхгүй

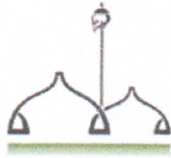
Лабораторийн эрхлэгч:

Задлан шинжээч:

Л. Цагаандархи /MS.c/

Б. Номин

**ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ**

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дугаар: 25/438

Дээж авсан огноо: 2025 он 04 сарын 10

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 04 сарын 11-13

Дээж авсан газрын нэр: “Дорноговь аймаг, Өргөн сум, Дэвжихийн шохойн чулууны орд MV-017700

Координат: 44.615593 110.521412

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Теэм смайл”ХХК

Харилцах утас: 99058080

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dsm	Ялзмаг, %	NO ₃ мг/100г	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн сууриуд мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
										Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14
1	25/2260	Зүсэлт-1	-	9.44	0.18	0.373	0.16	0.19	0.49	7.6	6.1	1.3	9

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	25/2260	Зүсэлт-1	-	35.0	30.7	12.8	3.6	6.4	11.5	21.6

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хүнд металл мг/кг					
				Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/
1	25/2260	Зүсэлт-1	-	1.53	ND	ND	1.48	44.36	1.09
Хүлцэх агууламж /MNS 5850:2019/				150,0	3,0	100,0	100,0	300,0	150,0
Хортой агууламж /MNS 5850:2019/				1000,0	10,0	500,0	500,0	600,0	400,0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800,0	20,0	1200,0	1000,0	1000,0	1500,0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

***ND-not detect**

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

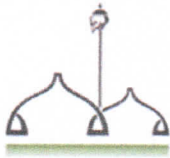
Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторийн эрхлэгч: Л.Цагаандархи /MS.c/

Задлан шинжээч: С.Ганцэцэг

**ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ**

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дугаар: 25/439

Дээж авсан огноо: 2025 он 04 сарын 10

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 04 сарын 11-13

Дээж авсан газрын нэр: “Дорноговь аймаг, Өргөн сум, Дэвжихийн шохойн чулууны орд MV-017700

Координат: 44.609318 110.495953

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Теэм смайл”ХХК

Харилцах утас: 99058080

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dsm	Ялзмаг, %	NO ₃ мг/100г	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн сууриуд мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/ 100 гр	
										Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14
1	25/2261	Зүсэлт-2	-	9.46	0.45	0.916	0.31	0.18	0.66	16.0	13.4	1.6	27

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	25/2261	Зүсэлт-2	-	13.4	35.9	18.9	5.0	6.9	19.9	31.8

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хүнд металл мг/кг					
				Ni /Никель	Cd /Кадми	Pb /Хар тугалга/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/
1	25/2261	Зүсэлт-2	-	11.53	ND	ND	6.80	65.63	7.96
Хүлцэх агууламж /MNS 5850:2019/				150,0	3,0	100,0	100,0	300,0	150,0
Хортой агууламж /MNS 5850:2019/				1000,0	10,0	500,0	500,0	600,0	400,0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800,0	20,0	1200,0	1000,0	1000,0	1500,0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

***ND-not detect**

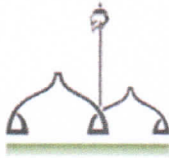
Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторийн эрхлэгч: Л. Цагаандархи /MS.c/

Задлан шинжээч: С.Ганцэцэг

**ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ**

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дугаар: 25/440

Дээж авсан огноо: 2025 он 04 сарын 10

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 04 сарын 11-13

Дээж авсан газрын нэр: “Дорноговь аймаг, Өргөн сум, Дэвжихийн шохойн чулууны орд MV-017700

Координат: 44.612858 110.515670

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Теэм смайл”ХХК

Харилцах утас: 99058080

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dsm	Ялзмаг, %	NO ₃ мг/100г	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн сууриуд мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
										Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14
1	25/2262	Зүсэлт-3	-	9.42	0.46	0.923	0.33	0.28	0.49	15.8	12.4	1.6	31

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	25/2262	Зүсэлт-3	-	15.7	59.3	3.9	1.8	1.8	17.5	21.1

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хүнд металл мг/кг					
				Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/
1	25/2262	Зүсэлт-3	-	12.08	ND	5.62	11.14	83.89	21.55
Хүлцэх агууламж /MNS 5850:2019/				150,0	3,0	100,0	100,0	300,0	150,0
Хортой агууламж /MNS 5850:2019/				1000,0	10,0	500,0	500,0	600,0	400,0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800,0	20,0	1200,0	1000,0	1000,0	1500,0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

***ND-not detect**

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторийн эрхлэгч: Л. Цагаандархи /MS.c/

Задлан шинжээч: С.Ганцэцэг

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ - ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН УСНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2025 оны 04 сарын 07 өдөр
Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 04 сарын 11 өдөр
Сорьц авсан газрын нэр: Дорноговь аймаг, Өргөн сум
Дэвжихийн шохойн чулууны орд, mv-017700
Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Тeam смайл" ХХК

Солбицол: X= Гүн:
Y= Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	231.8	6.53	41.7	Na ⁺ +K ⁺	310.8	13.51	86.2
SO ₄ ²⁻	190.0	3.96	25.3	Ca ⁺⁺	25.1	1.25	8.0
NO ₂ ⁻	0.02	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	10.9	0.90	5.7
NO ₃ ⁻	30.0	0.48	3.1	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	286.7	4.70	30.0	Fe ⁺⁺⁺	0.15	0.01	0.1
Дүн	738.5	15.67	100.0	Дүн	347.0	15.67	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
нийлбэр: 942.2 мг/дм³

Анион катионуудын
нийлбэр: 1085.5 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 2.15 мг-экв/дм³
pH: 7.62

EC: 1549 µS/cm
TDS: 929 ppm

Исэлдэх чанар 2.08 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 28 см
Өнгө: Цайвардуу

Үнэр: үгүй
Амт: ***

Тунадас: үгүй
Булингар: 4.59 NTU

Cl⁻42 HCO₃⁻30 SO₄²⁻25

Усны найрлагын томъёо: M_{1.09}

Na⁺+K⁺86

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ хлорын ангийн, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд давсархаг, зөөлөн ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүдээс нийт эрдэсжилт, натрийн ион нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018" стандартад заасан хэмжээнээс их байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн харууцан гүйцэтгэсэн болно.

Гүйцэтгэсэн: Химич, ЭШДЭА _____ /Т.Энхжаргал/

Шинжилгээг

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч: _____ /Д.Гэрэлт-Од/